

הַפְּרָשָׁה

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקא
סתימאה דעתיקא
לאַתגליא לעתיקא ללבא
י"ז בעז"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

האזנה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדים

עם 'לקוטי-תפלות' על הפרשה

- לעשות מהתורה: 'תפלות' - ולהעלות שעשועים פאלו להשם-יתברך שלא עלו לפניו מימות עולם -

גליון 117

פרשת שלח תשב"א

ואף-על-פי-כן אנהנו זכינו להיות רגילים לעמוד לפניו, שמענו והבננו ברמז ובפרוש: "שפנימיות רצונו אינו נוהג בזה כלל, רק הוא מברך לומר להם כך, מחמת ששואלים אותו על זה".

וכן נוהג לדורות: שפשוואלין להרב והמנהיג על דבר שיש בו פנין מסירת-נפש, צריך להשיב "לאו!" - אף-על-פי שבאמת לאמתו רצונו שימסר נפשו וישבר כל המניעות.

ב. לקוטי-הלכות, תפלת-ערבית ד, לג - ובשביל זה נתרצה משה רבנו בשליחות המרגלים, וזה היה טעות של ישראל שרצו לשלח מרגלים לארץ-ישראל - פי מחמת שראו שאי אפשר לבוא לארץ-ישראל פיאם על-ידי 'קבוץ-נדיחים' שהם הניצוצות-הנפולין, ואי-אפשר להעלותם פיאם אם על-ידי 'קדשת ארץ-ישראל'. ואם-כן איך אפשר לבוא לארץ-ישראל?

על-כן נתחכמו לשלח 'מרגלים' שהיו צדיקים גדולים - כדי שהם בקדשתם ישברו המניעות ויבואו לארץ-ישראל, ויקבלו שם קדשת ארץ-ישראל, ואחר-כך יחזרו משם מיד. ובכח הזה יוכלו ישראל לתקן כלים, להעלות שאר הניצוצות, מאחר שפבר יש

פרשת שלח

שלח לך אנשים" (במדבר יג, ב)

א. חיי-מוהר"ן תו - אפלו אם הוא ז"ל בעצמו מצוה ומסכים לבלי להיות אצלו על ראשי-השנה, חלילה להסתפל על-זה, וצריכין לזהר מאד לבלי לשאל אותו שום שאלה על-זה - פי הוא ישיב בודאי לבלי להיות. ואף-על-פי-כן בנקדת האמת לאמתו, צריכין להיות דיקא.

וענין זה נוגע למה שאמרו רז"ל (מכות י): "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו", וכן בשלוח מרגלים' שהכרח משה רבנו עליו-השלום בעצמו לשלחם, אף-על-פי שבאמת רצונו לא היה כלל בזה.

וענין זה ראינו מרבנו ז"ל כמה פעמים, בפרט בענין 'ראשי-השנה', שהיו אנשים שהיו להם מניעות, ושאלו אותו, והשיב להם: "שלא יהיו על ראשי-השנה!" - והתחילו להתעקש: "הלא שמענו מפם גדל האזהרה להיות אצלכם על ראשי-השנה!" - ועשה עצמו כמקפיד עליהם, וגער בהם: "שלא ידברו יותר!" - וכן עשו ולא באו על ראשי-השנה.

להם פח להמשיך עליהם קדשת ארץ ישראל עלידי המרגלים שכבר היו בארץ ישראל וחזרו? ועלידי זה יוכלו כל ישראל לבוא לארץ ישראל בנקל.

ובאמת הוא לכאורה עצה נפלאה. אבל אז התגברה הסטרא-אחרא בהתגברות גדול מאד, מאחר שראתה שכל ישראל רוצים בלם לפנס לכבש ארץ ישראל, שבזה היו מעלים כל הניצוצות והיו מכניעים הקלפות והסטרא-אחרא לגמרי, על-כן התגברה בהתגברות גדול על המרגלים, עד שנסתו אחריה להוציא דבה על הארץ הקדושה. ועלידי זה גרמו מה שגרמו - שגרמו בכיה לדורות חרפן בית המקדש וכל הגלויות (תענית כט).

כי באמת ישראל טעו בזה, כי אם אין להם בעצמם פח לשבר המניעות לבוא לארץ ישראל שהם ששים רבוא נשמות קדושות, איך יהיה פח לשנים עשר מרגלים לשבר תקף הסטרא אחרא? אדרבא! היו צריכים למסור נפשם בלם לילך לארץ ישראל בלי שום מרגלים, רק במסירת נפש ממש.

ואז עלידי מסירת נפשם, בודאי היו משברים כל המניעות וכנ"ל, והיו באים לארץ ישראל בשלום.

ומחמת פגם שלהם גרמו: שגם משה רבנו עליו השלום, לא היה יכל לבוא לארץ ישראל - כי משה רבנו עליו השלום, לפי עצם גדלתו ומעלתו הנוראה, אם היה בא לארץ ישראל - היה מעלה כל הניצוצות וכל הנשמות, והיה מתקן כל העולמות, ובלי זה לא היה יכל לכנס.

אבל מחמת 'חטא המרגלים' הנ"ל, שעלידי זה נגזר על כל הדור לבלי לפנס לארץ ישראל - עלידי זה לא היה פח למשה להעלות כל הניצוצות והנשמות וכו'.

כי משה לא היה יכל לבוא על מנת לחזר משם לפי עצם קדשתו העצומה, שאם היה בא לשם לארץ ישראל והיה נכלל ונתבטל שם במקום שהיה נכלל, ונתבטל והיה מתקן מה שהיה מתקן, לא היה יכל עוד לחזר משם לחוץ לארץ. ואם היה נשאר שם משה רבנו - היה בהכרח שיעלה לשם כל הניצוצות הנפולין שבעולם, שמהם נעשים הפלים לקבל אור הבטול בארץ ישראל, ואז עדין לא היה הזמן לזה.

על-כן גזר עליו השם יתברך שלא יכנס לארץ ישראל, רק יראה אותה מרחוק. ועלידי הראיה בעצמה - ימשיך קדשת ארץ ישראל לחוץ לארץ,

כדי שיהיה פח לישראל בכל דור ודור, לברר ניצוצות ולקבץ נדחים ולבוא לארץ ישראל.

ועל-כן מסבב השם יתברך: שבכל דור ודור הולכים בני ישראל לארץ ישראל, וחוזרים. כי עכשו קדם ביאת משיח, אי אפשר לברר הניצוצות, כיון שאם על-ידי בחינה זאת, שהולכים לארץ ישראל, וחוזרים, כדי לברר הניצוצות הנשארים - שאי אפשר לבררם כיון שאם עלידי שהולכין תחלה לארץ ישראל, וחוזרין משם, וכנ"ל.

וזה נעשה בכל דור ודור, עלידי הצדיקים האמתיים ואנשיהם, עד שיבוא משיח צדקנו, ויגמר הברור בשלמותו. ואז נשוב לארצנו בלנו, ונשב שם לעולם. כי אז באמת יגמר הברור של כל הניצוצות. ויקים בשלמותו (דברים ל, ד): "אם יהיה נדחה וכו', והביאך ה' אלהיך אל הארץ" וכו', במהרה בימינו אמן.

"איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו"

(במדבר יג, ב)

ג. ח"א ט; קיב - ענין נסחאות התפלה: כי יש י"ב שערים, "שיש י"ב שבטים בנגד י"ב מזלות" (שמות רבה טו, ו; תקוני-זחר לו, נט). - "וכל שבט ושבט יש לו נסחא מיוחדת ושער מיוחד, לפנס דרך שם תפלתו" (שערי-הכפונות, דרושי עלינו-לשבח א). וכל 'שבט' מעורר בתפלתו, פח מזלו שבשנים עשר מזלות. והמזל מאיר למטה, ומגדל הצמח, ושאר דבריו הצריכים אליו. וצריך להעלות תפלתו לשער השבט שלו, כי אם יגיע לשער שבט אחר - לא יוכל לעלות.

והינו: "שנצטער אבא בנימין כל ימיו על תפלתו שתהא סמוכה למטתו" (ברכות ה:), כי "איש למטה אבותיו תשלחו" (במדבר יג, ב) - שצריך לשלח התפלה "למטה אבותיו" - הינו: ל'שבט' שלו. והינו: "שתהא סמוכה למטתי" - למטה שלו.

"עלו זה בנגב ועליתם את ההר"

(במדבר יג, יז) "הוא היה הפסלת של ארץ ישראל" (רש"י)

ד. ח"א פא - "עלו זה בנגב ועליתם את ההר" (במדבר יג, יז), ופרש רש"י: "פסלת ארץ ישראל". הכלל הוא: כשהצדיק מדבר בתורה או בתפלה - נקרא ארץ ישראל, והדבורים שהוא מדבר עם המוני-עם ב'שיחת-הליו' - נקרא 'פסלת ארץ ישראל'.

כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (בַּמִּדְבָּר יג, כז): **"וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ" וְכו'.**

"וַיֵּצֵאוּ דְבַת הָאָרֶץ"; "מוֹצְאֵי דְבַת הָאָרֶץ רָעָה"
(בַּמִּדְבָּר יג, לב; יד, לז)

ו. ח"א נ, ו-ז ח-ט י-נ סוף - בזכות התורה שממשיכין, זוכין ל'ארץ ישראל'. וכן על-ידי שנמצאים אצל הצדיק, בשעה שממשיך תורה ודורש ברבים - אזי יש לו גם-כן חלק בהתורה שממשיך הצדיק. ועל-ידי-זה זוכה גם-כן לבוא לקדשת ארץ-ישראל, ולהכניע הרשעים וכל המונעים. (על-פי קצור-לקוטי-מוה"ר).

אבל "ארץ-ישראל היא אחת משלשה דברים שבאים על-ידי יסורין" (ברכות ה.), **ועקר היסורים, הם המונעים הרשעים "מוצאי דבת הארץ"** (בַּמִּדְבָּר יד, לז). [ואי-אפשר לבוא לקדשת ארץ-ישראל, כִּי-אם על-ידי יסורין. קצור-לקוטי-מוה"ר].

וצריך: להכניע מתחלה אלו הרשעים, ולענש אותם בחרבא וקטלא, ועל-ידי-זה יכולין אחר-כך לילך לארץ-ישראל.

וכח זה לענש הרשעים, אי-אפשר, אלא כשמקבלין הפח הזה מאדום.

וכחות הרוחניות הנבראים מאותיות התורה שחדש, הן הן מלאכים ממש, ומקבלין הפח מאדום כדי לענש הרשעים בחרבא וקטלא - לפי התחדשות התורה, לפי הקדשה שנתוסף למעלה.

ולפי רב הארת התורה, פן נתרבו פחות המלאכים, ולפי פחות המלאכים, פן יכול לענש את הרשעים מוצאי דבת.

ולפעמים: הקדשה פל-כך מעטת, עד שהמלאכים אין פח בידם לענש את הרשעים בחרבא וקטלא, אלא להכניע הרשעים בלבד, ולהביא "מרד בלבבם" (על-פי ויקרא כו, לו).

ולפעמים: גם להכניע אותם בלבד אין פח למלאכים האלו, אלא לעורר פח האמות על הרשעים ה"מוצאי דבת הארץ" - כמו עכשו בגלות שאין לנו פח לענש בעצמנו את הרשעים אלא בדיניהם.

ולפעמים: גם זה הפח אין להם, ולא לענש פנ"ל, ולא לענש בדיניהם פנ"ל, ולא להביא "מרד

ולמה מדבר שיחת-חלין? - כדי לקשר את המוך עם אל הדעת, שהוא בחינת 'הר', דאיתא בגמרא (גטין נו:): "אין 'הר' אלא 'בית-המקדש', שנאמר (דברים ג, כח): 'ההר הטוב הזה והלבנון'. ו'בית-המקדש' הוא בחינת 'דעת', דאיתא בגמרא (ברכות לג:): "כל מי שיש בו דעת פאלו נבנה בית-המקדש בימיו".

כי הצדיק שרוצה לקשר את המוניעים הרחוקים מן התורה האמתיות - צריך לדבר עמהם שיחת-חלין, ולהלביש בהם התורה, רק שהוא מדבר בצרופים, ונקרא 'פסלת ארץ-ישראל', כי אף שהם 'פסלת ארץ, אף-על-פי-כן יש בהם 'תורה', שהיא בחינות 'ישראל'.

וזהו פרוש הפסוק (בַּמִּדְבָּר יג, יז): "עלו" - הינו שאתם המוניעים עולים.

"זה בנגב". "זה" - הוא בחינת ה'צדיק', כמו שכתוב (קהלת יב, יג): "כי זה כל האדם", ודרשו רז"ל (שבת ל:): "שכל העולם לא נברא אלא לצות לזה". הינו: ה'צדיק'.

הוא "בנגב" - הינו 'פסלת ארץ-ישראל', הינו שיחת-חלין.

ועל-ידי-זה יכול לקשר אתכם: "ועליתם את ההר" - הינו: ה'דעת'.

ועוד: כי לפעמים הצדיק נופל ממדרגתו, וכשבא אחד מן המוניעים, ומדבר עמו דברים של הבלי העולם, והצדיק נהנה ממנו - אז הוא מחיה להצדיק, והצדיק בא למדרגתו. ואחר-כך יכול הצדיק, להעלותם לבחינת ה'דעת'.

וזהו: "עלו זה" - הינו בש'ה'צדיק' צריך לעלות למדרגתו.

צריך אתה להיות "בנגב" - הינו: לדבר עמו שיחת-חלין כדי להחיותו.

ועל-ידי-זה: "ועליתם את ההר" - שיוכל אז ה'צדיק' לקשר אתכם לבחינת 'דעת' הנקרא 'הר'.

"ויספרו לו ויאמרו וגו', וגם זבת חלב ודבש הוא"
(בַּמִּדְבָּר יג, כז)

"כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחלתו, אין מתקנים בסופו" (רש"י; סוטה לה.)

ה. ח"ב נ, ד - עקר קיום ושלמות הדבור, הוא על-ידי 'אמת' - כי "קושטא קאי" וכו' (שבת קד.), ו'אפלו 'שקר' אין לו קיום רק על-ידי 'אמת'.

בלבבם", ואין להם כח אלא להשתיק אותם בלבד, שלא לדבר סרה בפנינו, כדי שלא יפנסו דבריהם באזני המון-עם.

ולפעמים: גם זה הפך אין להם - הפל לפי מעוט הקדשה.

וזו פרוש (זהר תרומה קעז): **"באלין אשתבח גבר תקיה" - הינו: כשבא לבחינת 'ארץ-ישראל, אזי נקרא "גבר תקיה".** כי קדם שבא לבחינת 'ארץ-ישראל, אזי **"אל יתהלל הגר כמפתח"** (מלכים א כ, יא); אבל אחר-כך כשנוצה, אז נקרא **"איש מלחמה"** (שמות טו, ג). [עין להלן בעניני מעלת ושבח ארץ-ישׂראל - מ'חיי-מותר' טו - מה ששיד לכהן].

ז. ח"א נד, הו - המוציא דבה, נופל לבהמיות. ועל-כן נתגבר עליו כח המדמה, כח הבהמיות - פי "מוציא דבה הוא כסיל" (משלי י, יח) - וכשה'דעת' נסתלק ממנו - נופל מ'אהבת השם-יתברך, ל'אהבת הבהמיות'.

וזוהו (בראשית מא, א): **"ויהי מקץ שנתים ימים. שנתים ימים" - הוא בחינת "מוציאי דבה"** (במדבר יג, לב; יד, לו), הנאמר בהם (במדבר יד, לד): **"יום לשנה יום לשנה" - שעל-ידם נתקלקל ונפגם בחינת 'אהבה-דקדשה, בחינת: "וקמץ הבהן"** (ויקרא ה, יב). [קמץ-קמיצה' הוא בחינת 'אהבה, על-ידי ה'כחן' שהוא בחינת 'חסד'. (תקוני-זהר ה, יט: קכו).

וזוה: **"מקץ" - בחינת 'פגם ה'קמץ'.** **"ויפרעה חלם" - הינו ה'כח-המדמה' וכו'.**

"ארץ אכלת יושביה" (במדבר יג, לב)

ח. ח"א מז - 'ארץ-ישראל, עקר קבלתה מבחינת 'יעקב' (בחינת אמת, עין בפנים באריכות), כמו שכתוב (בראשית לו, א): **"וישב יעקב בארץ",** בשביל זה נקראת **"ארץ החיים"** (זהר ויקרא מה:).

וזוה פרוש (במדבר יג, לב): **"ארץ אכלת יושביה" - שהיא מקבלת שפעה מבחינת 'יעקב, כמו שכתוב: "וישב יעקב בארץ".**

ואנחנו בני-ישראל מקבלין השפע דרך ארץ-ישראל, ו'שפע ארץ-ישראל, היא הארת פני יעקב'.

והנה כל העולם כלו נזון מ'שפע של ארץ-ישראל, כידוע (זהר תרומה קעז): **"וארץ-ישראל בעצמו מקבל השפע מן 'אמת', שהוא 'מדת**

יעקב, כנאמר (מ"כ ז, כ): "תתן אמת ליעקב", והוא 'מדת תפארת' כללות הגונון.

וזוה פרמז בתורה (במדבר יג, לב): **"ארץ אכלת יושביה". דקשה: הן אמת שהמרגלים הוציאו שקר מפיהם, אך איך נכתב שקר שלהם בתורה שהיא אמת? - ובהכרח שפדברים הללו נרמז בהם דבר אמת!**

ויש לרמז ה"ל: **"ארץ אכלת" - כלומר: שאכילתה והשפעתה הוא מבחינות: "יושביה" - שהוא בחינות: "וישב יעקב" - שהוא 'מדת אמת' פנ"ל.**

וזוהו (דברים ח, ט): **"ארץ אשר לא במספנת תאכל בה לחם".** כלומר: **"ארץ" - שהוא בחינות 'אמת', ואז הוא בבחינות 'הארת-פנים', ואינו בוחר ב'תפנוקים'.**

ועל-כן **"לא במספנת" מחמת דלות ועניות, "תאכל בה לחם" ולא שאר מעדנים - רק מחמת שהוא בבחינות 'אמת', והוא מפשט מ'תאות' אכילה, ואינו בוחר רק ב'לחם' לאכל.**

ועל-כן נקראת **'ארץ-ישראל, 'ארץ-חיים' (כנ"ל) - כי השפעתה ממדת 'יעקב, שנאמר עליו (תענית ה:): "יעקב אבינו לא מת" (תענית ה:).**

ט. ח"א קנט - כשמקרב להצדיק, אף שאינו מקבל ממנו כלל, הוא גם-כן טוב מאד, והאמונה לבדה שמאמין בהצדיק, מועיל לעבודת-השם-יתברך.

כי טבע האכילה, שהמזון נתהפך לנזון, כגון: כשה'חי' אוכלת 'צומח' כגון 'עשבים', נתהפכין ה'עשבים' ל'חי' כשנכנסין בתוך מעיה. וכן מ'חי' ל'מדבר', כשה'מדבר' אוכל ה'חי', נתהפך ה'חי' ל'מדבר'. ולכל-מקום שנכנס לשם המזון שנתחלק להאיברים, נתהפך למהות האיבר ממש שנכנס לשם. כגון החלק מהמזון הנכנס להמח נתהפך למח, והנכנס ללב נתהפך ללב, וכן לשאר האיברים.

וזוהו (במדבר יג, לב): **"ארץ אכלת יושביה". 'ארץ' - הוא בחינת 'אמונה', כמו שכתוב (תהלים לו, א): "שכן ארץ ורעה אמונה".**

"אכלת יושביה" - כי כשנכנס ל'ארץ' שהיא בחינת 'אמונה' - נאכל אצלה, שנתהפך למהותה. הינו: כשדבוק להצדיק ומאמין בו, שהוא בחינת 'ארץ' - נאכל להצדיק, ונתהפך ל'מהות הצדיק' ממש.

"אשר עין בעין נראה אתה ה'" (במדבר יד, ד)

יג. ח"א י, ח - התורה בנגלה, הוא בחינת: "עין בעין" (במדבר יד, ד).

"כלב בן יפנה" (במדבר יד, ו)

יד. בוכבי-אור, שיחות וספורים ממוהרנ"ת ז"ל ט - מוהרנ"ת ז"ל דבר פעם-אחת מהדרך הקדושה של 'הנעור בליכה' שגלה רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן ח"א נב). ואמר אז: עוד יהיה זמן שיהיה הדרך הזה דרך כבושה לרבים, כמו עכשו היא דרך כבושה לרבים להניח טלית ותפלין בכל בקר.

ואודות הפחדים שיש בזה - עליזה נאמר מה דאיתא ב'זהר-הקדוש' פרשת שלח (קנח): בענין הליכת כלב לחברון להשתטח על קברי האבות, ולא נתירא מהענקים: "מאן דאיהו בדוחקא לא אסתפל מידי - פך כלב בגין דהוה בדוחקא לא אסתפל מידי, ואתא לצלאה על קברי אבהו" וכו'.

[מי שהוא בדחוק, לא מסתפל כלום, פך 'כלב' משום שהיה בדחוק לא הסתפל כלום, ובא להתפלל על קברי אבות].

וכן כלי-אדם, מי שיודע ומחשב עצמו היטב, שפחדו-עין יפרחו ימיו, ויצטרך לתן דין וחשבון מכל מעשיו, ולא יותרו לו על שום דבר וכו', מי שמחשב את-עצמו על-כליזה, בודאי לא יביט על שום מניעה מהפחדים וכיוצא.

ומכל-שפן שבאמת אין בזה שום פחד כלל, כמו שאמר רבנו ז"ל בפרוש בעת שדברו לפניו מזה: "שאם היה לו בן-יחיד, היה משלחו יחידי בליכה לשדה, ולא היה חושש לשום דבר".

ואמר זאת על כל אדם: שאין לפחד כלל משום דבר, כי "שלוחי מצוה אינן נזוקין" (פסחים ח:), בפרט מצוה בזאת.

"טובה הארץ מאד מאד" (במדבר יד, ז)

- מעלת ושבה ארץ-ישראל -

טו. ח"א נה, א-ב-נסוף - דע: כי לדאות במפלתם של רשעים, אי-אפשר אלא על-ידי בחינת 'ארץ-ישראל וכו'.

ולתמשיך בחינת 'קדשת ארץ-ישראל' עכשו בגלות, שהיא תחת יד הסטרא-אחרא, ואין יכלת בקדשתה להתגלות - אף-על-פי-כן יכולין לגלות ולהמשיך

וכן 'ארץ-ישראל' בעצמה, יש לה גם-כן הפך הזה. ועל-כן אמרו רז"ל (פתיחות קיא): "כל היושב בארץ-ישראל, שרוי בלא עוון, שנאמר (ישעיה לג, כד): 'העם הישב בה נשא עון', פי היא "ארץ אוכלת יושביה" - שהיושב שם, נאכל אצלה ונתהפך למהותה הקדוש.

ועל-כן (פתיחות שם): "אפלו המהלך ארבע אמות בארץ-ישראל, מבטח לו שהוא בן עולם-הבא".

י. ח"א קלה - פשמקבל ומכבד הימים-טובים, ומקבל אור הגדול של יום-טוב, שהוא בחינת צדיק, נתבטל הגדלות שלו, פי טבע הקטנות, שיתבטל לגבי גדלות.

וזהו גם-כן ענין המבאר במקום אחר (ח"א קכט) על פסוק (במדבר יג, לב): "ארץ אוכלת יושביה" - פי ה'קטנות' בטל לגבי 'גדלות', ונאכל ונתהפך ל'מהות הצדיק'.

יא. ח"א קפז - 'ולך ה' החסד, פי אתה תשלם לאיש כמעשהו" (תהלים סב, יג). הינו: שהוא חסד גדול מאת השם-יתברך, "שהוא משלם לאדם מדה כנגד מדה" (סנהדרין צ). שעל-ידיזה הוא מבין לפשפש במעשיו, ולידע החטא שפגם בו, ולשוב בתשובה.

אך דע: שעקר מה שמשלם השם-יתברך 'מדה במדה', הוא ב'ארץ-ישראל', כמה שפתוב (איוב כ, כז): "יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו".

"ארץ" - הינו בחינות 'ארץ-ישראל'.

"היא מתקוממה לו" - ושם 'נתגלה עווננו' - פי שם מדקדקין "לשלם לאיש כמעשהו", 'מדה כנגד מדה'.

וזה שפתוב על 'ארץ-ישראל' (במדבר יג, לב): "ארץ אוכלת יושביה" - ראשי-תבות: "אתה תשלם ל'איש כמעשהו".

ועל-כן היושבים שם בארץ-ישראל, יש להם על-הרב יסורין - מחמת שממהרין שם לשלם לאיש כמעשהו.

"ויבנו העם בליכה ההוא" (במדבר יד, א)

יב. ח"ב ז, יא - נמצא להלך בפסוק (במדבר יד, ט): "סלח נא לעון העם הזה".

קדשתה אפלו בגלות המר הזה, על־ידי
'התנוצצות אור זכות־אבות' וכו'.

וזהו (תהלים קה, ד): "בקשו פניו תמיד" - כי על־ידי
"תמיד", שהוא בחינת 'ארץ־ישראל', כמו שכתוב
(דברים יא, יב): "תמיד עיני ה' אלקיד בה" - תזכו
למצא "פני ה'" (תהלים לד, יז) - כי על־ידי 'ארץ־
ישראל', תזכו לראות בה' פריות ורשעים'.

טז. ח"א קנה - 'ארץ־אפים' תלוי ב'ארץ־
ישראל', כי שם זוכים לבחינת 'ארץ־אפים'. כי
'ארץ־ישראל' הוא בחינת 'אמונה', כמו שכתוב
(תהלים לד, ג): "שכן ארץ ורעה אמונה", וכמו
שאמרו רז"ל (פתחות ק"י): "כל הדר בארץ־ישראל,
דומה כמי שיש לו אלוך". ועל־ידי 'אמונה' זוכין
לבחינת 'אריכת־אפים', דהינו שלא יוכל לבלבולו
שום מונע ובלבול מעבודתו.

נמצא: שעקר עבודת איש הישראלי, זוכין על־
ידי 'ארץ־ישראל', שהוא בחינת 'אמונה', בחינת
'אריכת־אפים', בחינת 'כח הגודל' ו'כח הצומח' -
שעל־ידי־זה זוכין להתחזק בעבודתו, ולבלי
להסתפל על שום מונע ומעכב ומבלבל, שאי־אפשר
לזכות לעבודת־השם באמת ביאם על־ידי־זה.

ועקר גדל ההשתוקקות וההתלהבות של משה
רבנו על־ידי־השלוש, שהיה מתלהב לארץ־ישראל
כל־יפה - היה רק בשביל מדה זאת של 'אריכת־
אפים', מחמת שראה ששם בארץ־ישראל זוכין
לבחינת 'ארץ־אפים'.

וצריך פלי־אדם לבקש מהשם־יתברך: שיהיה
לו פסובין ונענועים לארץ־ישראל, וגם
שיהיה נענועים לכל הצדיקים לארץ־ישראל.

[עין להלן מ'באורי־הלקוטים' בענין זה.]

והוא סגלה להפעם ולעצבות - כי "כל הפועם
כאלו עובד עכו"ם" (שבת קה:), אבל 'ארץ־ישראל'
הוא בחינת 'אמונה', בחינת 'ארץ־אפים', הפך
הפעם'.

וזה: שקדם 'קריאת־שמע' שהוא 'אמונת היחוד',
אנו מבקשים: "והוא יוליכנו קוממיות לארצנו" -
הינו שאנו מבקשים ומתגעגעים ל'ארץ־ישראל'.
ועל־ידי־זה זוכים ל'אמונה', הינו 'קריאת־שמע'
שהוא 'אמונה'.

[ב'שבחי־הר"ן' ח"א כב: "לתכלית שבירת מדת הפעם מהפך אל
הפך, דהינו להתהפך לטוב גמור, שלא יפפת לה כלל וכלל שום

דבר, ויהיה רק טוב בלי שום צד קפיצא בעולם, זכה רבנו ז"ל רק
בארץ־ישראל, שנתבטל הפעם בתכלית הבטול, ונעשה טוב
ממש, שאפלו מי שהיה עושה לו כל הרעות שבעולם, לא היה
בלבו שום צד שנאה וקפיצא עליו, אדרבא היה אוהבו ולא היה
בלבו עליו כלל, כי היה רק בלו טוב ממש"].

וב'לקוטי־הלכות', תפלין ה, יז: אמר רבנו ז"ל על־עצמו: "שיזכה
לבחינה זאת בארץ־ישראל, שיהיה לו 'אריכת־אפים' בזה,
שלא יהיה בלבו שום צד פעם וקפיצא, אפלו על השונא הגדול
שלו שעושה לו כל היסורים, אה־על־פייכן אין לו בלבו עליו
שום שנאה וקפיצא". וזה עקר בחינת 'אריכת־אפים'.

יז. ח"א רלד - לזכות לזה שיוכל להדמות
אליו יתברך להבדיל בין אור וחשך - הוא על־ידי
'השגחה'. וזה זוכין על־ידי 'ארץ־ישראל', שהוא
כלליות הקדשה שבכל הקדשות, כי "שם כל
העשר קדשות" (פלים פ"א מ"ו).

ועל־כן נאמר ב'ארץ־ישראל' (דברים יא, יב): "תמיד
עיני ה' אלקיד בה" - כי שם הוא רק 'השגחה'.

וזה (תהלים טז, ח): "שויתי ה' לנגדי תמיד" - הינו:
כשאני רוצה להשוות ולדמות עצמי להשם־
יתברך - אזי: "לנגדי תמיד" - הינו בחינת 'ארץ־
ישראל', כמו שכתוב במדרש (מדרש תהלים קה): "אין
'תמיד' אלא 'ארץ־ישראל', שנאמר: תמיד עיני
ה' אלקיד בה".

יח. ח"ב ח, י - לעתיד יחדש הקדוש־ברוך־
הוא כל העולם בלו בבחינת 'ארץ־ישראל' - כי
אז יתגלה: שהשם־יתברך ברא הכל.

ועקר 'קדשת ארץ־ישראל' הוא: ששם השגחתו
יתברך 'תמיד', בבחינת (דברים יא, יב): "תמיד עיני ה'
אלקיד בה מראשית השנה ועד אחרית שנה".

ולעתיד שיחדש כל העולם בלו בבחינת 'ארץ־
ישראל' - אז יתנהג כל העולם בלו על־ידי 'השגחה'
לבד, כמו 'ארץ־ישראל', ואז יתבטל הטבע לגמרי,
ויתנהג העולם על־ידי 'השגחה' לבד, בחינת 'נפלאות
שלא בדרך־הטבע'.

יט. ח"ב מ - טעם ארץ־ישראל, יכולין לציר
לפני מי שיודע טעם שכל'. כי רק מי שהוא איש
בור, אי־אפשר לו לידע זאת. אבל מי שיודע משכל,
גגון לומדים שמרגישים מעט טעם השכל בפשט
וקשיא בדרך הלומדים, או חכמים בחכמות אחרות,
שמרגישים טעם שכל, יכולין להבין טעם ארץ־
ישראל, כי "אזירא דארץ־ישראל מחכים" (בבא־
בתרא קנח: זהר פנחס רמה: ועוד).

וְעַל־כֵּן מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם כְּשֶׁבִקֵּשׁ לָבוֹא
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בִּקֵּשׁ 'מִתְּנַת־חַנּוּם', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
(דְּבָרִים ג, כג): "וְאַתְּחַנֵּן אֶל ה'", בַּחֲנִינַת 'מִתְּנַת־חַנּוּם'.

וְעַקֵּר 'פַּח קִדְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' - הוּא עַל־יַדֵּי
בַּחֲנִינַת (תְּהִלִּים קיא, ו): "פַּח מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת
לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם" - כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י בַּפְּסוּק
(בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית" וְכוּ': "שֶׁבִשְׂבִיל זֶה פִּתַּח
בְּרֵאשִׁית, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ גְזֻלָּנִים אֲתֵם וְכוּ', עַל־כֵּן
פִּתַּח בְּרֵאשִׁית, כִּי הוּא יִתְּבַרְךָ בְּרֵא הַכֹּל, וּבִרְצוֹנוֹ
נִתְּנָה לָהֶם וּבִרְצוֹנוֹ וְכוּ'".

נִמְצָא: שֶׁעַקֵּר 'פַּח אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', הוּא מִבַּחֲנִינַת
"עֲשֵׂרָה מֵאֲמֵרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" (אֲבוֹת פ"ה
מ"א), שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת "פַּח מַעֲשָׂיו" - שֶׁעַל־יַדֵּי־זֶה הָיוּ
יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לִלְכֹּד וּלְכַבֵּשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

[אָז אָמַר (לְפָנֵי אֲמִירַת הַתּוֹרָה הַזֹּאת): "שֶׁהוּא מַחִיָּה עֲצֻמוֹ עִתָּה רַק
בְּמַה שֶׁהִיָּה בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל". וּמִתּוֹךְ שִׁיחָה זֹאת הִתְחִיל לְדַבֵּר
וּלְבָאֵר כָּל עֲנִינֵי הַנּוֹרָא הַהוּא, אִיךְ מַחִיָּה אֶת עֲצֻמוֹ בְּעַת הַפְּשִׁיטוֹת
מִהַדְרֵךְ שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְשִׁבְזָה מַחִיִּין אֶת כָּל הַפְּשׁוּטִים
שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ' (שִׁיחוֹת־קָרִן קנ"ג; קַיִמוֹת־נִיחַ"ת ח"א נא)].

**כ.ב. ח"ב קט - אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא תִקּוֹן גְּדוֹל
לְפָנֵי־הַבְּרִית.**

**כ.ג. ח"ב קטז - כְּשֶׁהִיָּה בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, סִפְרוּ לֹו
שֵׁם הַחֲשׁוּבִים שֶׁקִּבְּעוּ שֵׁם דִּירְתָם: שֶׁקִּדְּם שֶׁהָיוּ
בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְצִיר לְעַצְמָן
שֶׁאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל עוֹמְדַת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהָיוּ סוֹבְרִים
שֶׁהוּא עוֹלָם אַחֵר לְגִמְרִי, לְפִי גְדֹל קִדְשַׁת אֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל הַמְּבֹאֵר בַּסְּפָרִים, וּמִפְּרֵשׁ בְּתוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה.
עַד אֲשֶׁר בָּאוּ לְשָׁם, וְרָאוּ שֶׁאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הִיא בְּזֶה
הָעוֹלָם מִמֶּשׁ.**

כִּי בְּאֵמֶת: בְּדַמּוֹת וּתְמוֹנָה, אֵינן חֲלוּקִים כֹּלֵל בֵּין אֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל וּבֵין שְׂאֵר מְדִינּוֹת לְהַבְדִּיל, וְאַתְּ־עַל־פִּי־כֵן
הִיא קְדוּשָׁה מְאֹד מְאֹד בְּתַכְלִית הַקְּדוּשָׁה עֲצוּמָה
וְנוֹרָאָה מְאֹד. אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֵה לְהִלְכֵךְ שֵׁם אִפְלוֹ אֲרַבַּע
אֲמוֹת וְכוּ', כֹּאֲשֶׁר הַפְּלִיגוֹ חז"ל וְכֹל הַסְּפָרִים בְּעַצְם
קִדְשָׁתָהּ הַגְּדוּלָּה וְהַנּוֹרָאָה.

וּסְפָר רַבְּנוּ ז"ל זֹאת - כִּי הוּא עֲנִינֵן נֶעְרָךְ מְאֹד לְכַמָּה
עֲנִינִים שֶׁבְּנִי־אָדָם נְבוֹכִים בָּהֶם בְּטָעוּתִים. כִּי יֵשׁ
טוֹעִים סוֹבְרִים: שֶׁצְּרִיכִין לְהַפִּיר אֶת הַצְּדִיק אוֹ שְׂאֵר
דְּבָר שֶׁבִקְדְּשָׁה לְהַפִּירוֹ בְּפָנָיו בְּצִלְמוֹ וּדְמוּתוֹ, שִׁיְהִיָּה
מִשְׁנָה בְּדַמּוֹתוֹ וּבְתַנּוּעוֹתָיו דִּיקָא. וּבְאֵמֶת לֹא כֵן

וְטַעַם הַחֲכָמָה וְהַשְּׂכָל בּוֹדָאֵי יָקָר מְאֹד - אֵד עַקֵּר
'מַעֲלַת קִדְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', הוּא רַק עַל־יַדֵּי
הַשְּׁנַחַת הַשָּׁם־יִתְּבַרְךָ, וּמַחֲמַת שֶׁהַשָּׁם־יִתְּבַרְךָ
מִסְתַּכֵּל בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל תָּמִיד, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים יא,
יב): "תָּמִיד עֵינֵי ה' אֵלֶיךָ בָּה מְרֵאשִׁית הַשָּׁנָה
וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה" - עַל־יַדֵּי־זֶה אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל
מְקִדְשָׁתָהּ, וְאוֹרָהּ מַחֲכִים וְכוּ'.

וְעַל־שֵׁם־זֶה נִקְרָא 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' - שֶׁמְקַבֵּלַת
קִדְשָׁתָהּ מִבַּחֲנִינַת (יְשַׁעְיָה מ"ט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ
אֶתְּפָאֵר" - עַל יַדֵּי ה' הַתְּפָאֵרוֹת שֶׁהַשָּׁם־יִתְּבַרְךָ
מִתְּפָאֵר בְּנִשְׁמוֹת־יִשְׂרָאֵל. (עֵינן בְּפָנִים, וּבְלִקּוּטֵי־הַלְכוֹת/
בְּרַכְתֵּי־הַמִּזְוֵן ד).

**כ.ד. ח"ב עא - דַּע: כִּי יֵשׁ 'מַחִין שֶׁל אֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ 'מַחִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ. וְגַם ה'מַחִין
שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ, מְקַבְּלִים וְיוֹנְקִים מִה'מַחִין שֶׁל
אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כִּי עַקֵּר הַמַּחֵ וְהַחֲכָמָה הִיא בְּאֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רז"ל (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד): "אֵינן
חֲכָמָה כְּחֲכַמַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל" וְכוּ'.**

וְכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.
וְכֹל אֶחָד כְּפִי חֵלְקוֹ שֵׁיֵשׁ לוֹ בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כֵּן
הוּא מְקַבֵּל וְיוֹנֵק מִה'מַחִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

וְדַע: כִּי 'מַחִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' הֵם בַּחֲנִינַת 'נַעַם',
וְ'מַחִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ' הֵם בַּחֲנִינַת 'חֻבְלִים', כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (זְכַרְיָה יא, ז): "לֹאֲחַד קָרָאתִי נַעַם וְלֹאֲחַד
קָרָאתִי חֻבְלִים".

וְאָמְרוּ רז"ל (סְנֵהֲדָרִין כד): "נַעַם, אֵלּוֹ תְלַמִּידֵי־
חֲכָמִים שֶׁבְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁמְנַעִימִים זֶה לָזֶה
בְּהִלְכָה. 'חֻבְלִים', אֵלּוֹ תְלַמִּידֵי־חֲכָמִים שֶׁבְּחוּץ־
לְאֶרֶץ שֶׁחֻבְלִים זֶה לָזֶה בְּהִלְכָה".

וְיֵשׁ 'צְדָקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ 'צְדָקָה שֶׁל חוּץ־
לְאֶרֶץ. וְעַקֵּר הוּא: ה'צְדָקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל־
יָדָהּ נַעֲשֶׂה 'כְּלִי' לְקַבֵּל מִנַּעַם הָעֲלִיוֹן, שֶׁעַל־יַדֵּי־זֶה
ה'הוֹלְדָהּ.

**כ.ה. ח"ב עח - הַצְּדִיק־הָאֵמֶת מַחִיָּה עֲצֻמוֹ
בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהוּא אִישׁ פְּשׁוּט, מִהַדְרֵךְ שֶׁל
נְסִיעַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.**

וְזֶה בַּחֲנִינַת "אוֹצֵר מִתְּנַת חַנּוּם, שֶׁמִּי שֶׁאֵינן לוֹ שׁוֹם
זְכוּת כֹּלֵל מְקַבֵּל מִשָּׁם" (שְׁמוֹת־רַבָּה מ"ה, ו), וְה'צְדִיק'
בְּשַׁעָה שֶׁהוּא אִישׁ פְּשׁוּט, מְקַבֵּל מִשָּׁם.

הוא, כי הוא בְּדַמוֹת וְצִלָּם כְּכֹל הָאֲנָשִׁים, וְאִין בּוֹ שׁוֹם שְׁנוּי, וְאִתְּעַלְפִּיכֶן הוּא עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי.

וְכֹן אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בְּאֵמֶת הִיא מְבַדֶּלֶת וּמְפַרֶשֶׁת לְגַמְרֵי מִשְׂאֵר אֶרְצוֹת, בְּכֹל עֲנִינֶיהָ וּבַחֲיִנוּתֶיהָ.

וְאָמַר: "שְׂאֶרְץ־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהּ רְקִיעַ אַחַר מִשְׂאֵר אֶרְצוֹת", וְכַמּוֹכֵן בְּזִהְרֵי־הַקְּדוֹשׁ פְּרֻשֶׁת תְּרוּמָה (קנא: - וּבַזֶּהר וַיִּקְהַל ר.ט.). אֵךְ אִתְּעַלְפִּיכֶן, בְּנִשְׁמִיּוֹת לְפִי מֵרָאָה עֵינֵי הָאָדָם, אִין רוּאִים שׁוֹם שְׁנוּי בֵּין אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל לְשְׂאֵר אֶרְצוֹת, כִּי אִם מִי שְׂזוּכָה לְהֵאֱמִין בְּקִדְשָׁתָהּ, יְכוּל לְהַבְחִין קִצֵּת הַהֶפְרֵשׁ.

כד. שְׁבַח־הָרִ"ן ח"ב ה'דז - בְּעֶרְבַּ חַג הַפֶּסַח (שְׁנַת תַּקְנ"ח) אָמַר: "שְׁבֻזֹּת הַשָּׁנָה יִהְיֶה בּוֹדְאֵי בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְכוּ' - יִהְיֶה אִיךְ שִׁיחֶיהָ הוּא יִסַּע בּוֹדְאֵי, כִּי רַבּוּ כְּבַר שָׁם, וּמַעוּטָא בְּתַר רַבָּא אֲזֵלָא". [וְאֵרְךְ דִּי גֵרַעֲסָטַע הַעֲלָפְט אִיז שׁוּין דְאַרְט].

וְאָמַר: "אֲנִי רוּצָה לְנַסֵּעַ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי יוֹדַע גְּדֹל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפוּבִים שִׁיחֵיו לִי עַל־זֶה בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ, אֵךְ כָּל זְמַן שֶׁהַנֶּשְׁמָה בְּקֶרְבִּי, כָּל זְמַן שִׁיחֶיהָ לִי רוּחַ חַיִּים בְּאִפִּי, אֲמַסֵּר נַפְשִׁי וְאִסַּע בְּכֹל כַּחֲדֵי לְשָׁם, וְה' הַטוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה".

וְאָמַר: "עַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁל נִסְיַעַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, יִהְיֶה לִי מְסִירַת נַפְשִׁי".

וְאָמַר: "אֲנִי רוּצָה לְנַסֵּעַ מִיַּד אִיךְ שִׁיחֶיהָ, אֲפִלּוּ בְּלִי מַעוֹת, אֵךְ מִי שִׁירְצָה לְרַחֵם עָלַי יִתֵּן לִי מַעוֹת עַל הוֹצָאוֹת".

וְתַכַּף נִסְעוּ אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ בְּעִירוֹת הַסְּמוּכִים וְקִבְצוּ מִיַּד אֵיזָה סֶךְ וְכוּ', וְנִסַּע מִיַּד בְּזִרְיוֹת מִבֵּיתוֹ בַּח"י אִיר וְכוּ'.

כה. שְׁבַח־הָרִ"ן ח"ב נח - הִיךְ מִתְפָּאֵר עֲצָמוֹ מְאֹד, בְּמָה שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וְגַם בְּסוֹף יָמָיו אָמַר: "שֶׁהוּא מַחִיָּה עֲצָמוֹ מְאֹד, בְּמָה שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל".

כו. שִׁיחוֹת־הָרִ"ן יא; חֵי־מוֹהָרִ"ן רטו - אָמַר: "שִׁישׁ לוֹ שִׁמְחָה גְּדוֹלָה עַל שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. כִּי פְמָה מְנִיעוֹת, וְכַמָּה בְּלִבּוּלִים, וְכַמָּה מַחְשְׁבוֹת, וְכַמָּה עַפּוּבִים וְסַכְסוּכִים, הָיוּ לוֹ עַל עֲנִין הַנִּסְיָעָה לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וּמְנִיעוֹת מַחְמַת מְמוּן - וְהוּא קִפְץ עַל כָּלָם, וְגַמֵּר הָעֵבֶדָה בְּשִׁלְמוֹת, וְהִיךְ בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל".

כז. חֵי־מוֹהָרִ"ן טו - אַחַר שְׂאֵמֵר הַתּוֹרָה "תִּשְׁעָה תִּקְוִנִין" (לְקוּטֵי־מוֹהָרִ"ן ח"א כ), וְשָׁם מְדַבֵּר הַרְבֵּה מִמַּעֲלַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל: "שְׂזָה עַקֵּר נִצְחוֹן הַמַּלְחָמָה כְּשִׂזּוּכִין לְבוֹא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל" וְכוּ'.

וּבִפְרָט בַּעַת שְׂאֵמֵר הַתּוֹרָה בְּאֵר הַדְּבַר יוֹתֵר, כִּי אִז הַתְּחִיל בְּהַתְּחַלַּת הַתּוֹרָה תַּכַּף לְדַבֵּר מֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר בְּזוֹה־הַלְשׁוֹן: "מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת יְהוּדִי, דְּהֵינּוּ לִילְךָ מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, אִי־אֲפָשֵׁר כִּי־אִם עַל־יַדִּי אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וְכַשְׁמִנְצָחִין הַמַּלְחָמָה אִז נִקְרְאִין "אִישׁ מַלְחָמָה" (שְׁמוֹת טו, ג), כִּי קִדְּם שְׁמִנְצָחִין הַמַּלְחָמָה, אִז "אֵל יִתְהַלַּל חֲגַר כַּמְּפַתַּח" (מְלָכִים־א כ, יא), רַק כְּשִׁמְנְצָחִין הַמַּלְחָמָה, אִז הוּא "אִישׁ מַלְחָמָה".

וְאַחַר שְׂגַמֵּר הַתּוֹרָה, שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ: "מָה פּוֹנֵתְכֶם בְּמָה שְׂאֵמַרְתֶּם שְׂאֶרְץ־יִשְׂרָאֵל הִיא גְּדוֹלָה כָּל־כָּד, וְשְׂזָה עַקֵּר נִצְחוֹן הַמַּלְחָמָה!?"

וְגַעַר כִּי וַעֲנָה וְאָמַר: "פּוֹנֵתִי 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' הַזֹּאת בְּכַשִּׁיטוֹת עִם אֵלוֹ הַבְּתִים וְהַדִּירוֹת! וְאָמַר: "אִיךְ מִיִּין טַאקַע דָּאס, 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' מִיט דִּי שְׁטִיבְעַר מִיט דִּי הִיזְעַר!" [פּוֹנֵתִי לָזֶה, 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' הַפְּשוּטָה, עִם אֵלוֹ הַתְּדָרִים וְהַבְּתִים!].

כְּלוּמַר: שְׁכָּל פּוֹנֵתוֹ בְּמָה שֶׁהָאֵרֶץ בְּמַעֲלַת 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', כּוֹנֵתוֹ כַּכְּשׁוּטוֹ עַל 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' הַזֹּאת שְׁבַנֵי־יִשְׂרָאֵל נּוֹסְעִים לְשָׁם, שְׂרַצוֹנוֹ: שְׁכָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, כָּל מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּאֵמֶת, יִסַּע לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְאִתְּעַלְפִּי שִׁישׁ לוֹ מְנִיעוֹת רַבּוֹת עַל זֶה, יִשְׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת וְיִלְךְ לְשָׁם, כִּי זֶה עַקֵּר נִצְחוֹן הַמַּלְחָמָה, כְּשִׂזּוּכִין לְבוֹא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה אֲשֶׁר הָעִיר לְבַבִּי בְּיוֹתֵר וַחֲזַק אוֹתִי בְּיוֹתֵר, לְעַבֵּר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת הַרְבּוֹת שֶׁהִיָּה לִי בְּלִי־שְׁעוֹר, לְשַׁבֵּר כָּלָם וּלְבוֹא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ־הַשֵּׁם אֲשֶׁר הִיךְ בְּעִזְרִי לְשַׁבֵּר מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים וְעַפּוּבִים כָּאֵלֶּה, וּלְבוֹא לְשָׁם בְּשָׁלוֹם, וּלְחַזֵּר בְּשָׁלוֹם.

פַּעַם־אַחַת כְּשִׁסְפַר רַבְּנֵי ז"ל מַעֲצֵם הַמְּנִיעוֹת וְהַסְּכָנוֹת שֶׁהִיָּה עָלָיו בְּסִטְאִמְבּוּל, וְאִיךְ שֶׁהִיָּה בְּסַפְנָה גְּדוֹלָה קִדְּם שְׂבָא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְכוּ', אִז עֲנָה וְאָמַר לָנוּ: שְׂאֵנְחָנוּ יְכוּלִים לְבוֹא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל בְּנִקְלָא! - כְּאוֹמֵר: שְׁעַלְיֵנוּ לֹא יִתְגַּבְּרוּ מְנִיעוֹת כָּאֵלֶּה

וּסְכָנוֹת כְּאֵלֶּה כִּמּוֹ שֶׁהָיוּ עֲלֵיו, וְאִם נִרְצָה, נוֹכַח לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל בְּנֶקֶל.

אִךְ אִתְּךָ עַל־פִּי־כֵן בּוֹדָאֵי גַם אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לֵהִיּוֹת מְרַצִּים לְסֶבֶל יִסּוּרִים וּלְשִׁבְר מְנִיעוֹת קִדְּם שְׂבָאִין לְשָׁם - כִּי אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הִיא "אַחַת מִשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים שֶׁנִּתְּנוּ עַל־יְדֵי יִסּוּרִים" (בְּרֻכּוֹת ה.), כִּמּוּבָא שָׁם בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל.

וּפַעַם־אַחַת אָמַר (נִמְצָא גַם בְּמִי־מוֹהַר־נ"ת ח"א לו): "יֵשׁ שְׂנֵדמָה לְהֵם שְׂרוּצִין וְנִכְסֵפִין מְאֹד לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, אִם הֵיוּ יוֹכְלִים לְסַע לְשָׁם בְּהִרְחָבָה, אֲבָל לֹא בַצַּעַר וְדַחֲק! - וּבְאַמֶּת אֵין זֶה רְצוֹן שְׁלָם, כִּי מִי שְׂרוּצָה לָבוֹא בְּאַמֶּת לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, צְרִיךְ לִילְכֹךְ גַּם רִגְלִי, וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר לְאַבְרָהָם' (בְּרֵאשִׁית יב, א): "לֶךְ לְךָ" וְכו', 'לְךָ דִיקָא'.

כח. תִּי־מוֹהַר־ן קמ - רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: שְׁקָדִים שְׂבָאִים לְגִדְלוֹת, צְרִיכִין לִפְל בַּתְּחִלָּה לְקַטְנוֹת' - וְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל הוּא 'גִּדְלוֹת דְּגִדְלוֹת, עַל־כֵּן צְרִיכִין לִפְל בַּתְּחִלָּה לְקַטְנוֹת דְּקַטְנוֹת'.

וְעַל־כֵּן לֹא הָיָה יוֹכֵל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, כִּי לֹא הָיָה יוֹכֵל לִירֵד לְתוֹךְ קַטְנוֹת בְּזָה.

וְהוּא ז"ל זָכָה לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי גִדְל הַקַּטְנוֹת, שֶׁיֵּרֵד לְשָׁם בְּחֻמְתּוֹ הַעֲצוּמָה לְקַטְנוֹת מִפְּלָג, 'קַטְנוֹת דְּקַטְנוֹת, עַד שֶׁזָּכָה לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא 'גִּדְלוֹת דְּגִדְלוֹת'.

וְעַצֵּם הַהֲשָׁגָה שֶׁזָּכָה בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל - אִלּוּ כָּל הַיָּמִים דִּיו וְכו', אֵין מִסְפִּיק לְבָאָר - אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִרְאָה מִי שֶׁיִּזְכָּה עַל־יְדֵי בְּנִיסָה לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, לְהֲשִׁיגָה מִפְּלָגַת עֲצוּמָה וְעַל־יִזְנָה כְּזוֹ, עַד שֶׁעָלָה לְמַעְלָה וּמִדְּרָגָה עַל־יִזְנָה גְבוּהָ מְאֹד.

כט. לקוטי־הלכות, בְּרֵנַת־הַמְּזוֹן ד, יד (על־

פִי לְקוּטִי־מוֹהַר־ן ח"ב מ, מִי שִׁידַע מְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל) - אִי אֲפֹשֶׁר לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, לְנַצַּח מִלְחָמָה זֹאת, שֶׁהִיא עֹקֵר כָּלֵל כָּל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי - כִּי־אִם עַל־יְדֵי עֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלִי מְאֹד.

[עִיר־שָׁם בְּאַרְיֻכוֹת בַּעֲנֵן ה'הַתְּפָאָרוֹת' שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִתְּפָאָר עִם ה'עֵקֶשׁנוֹת' הַזֹּאת].

ל. לקוטי־הלכות, בְּרֵנַת־הַמְּזוֹן ד, טז (על־פִי

לְקוּטִי־מוֹהַר־ן ח"ב מ, מִי שִׁידַע מְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל) - בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל כְּתִיב (דְּבָרִים ח, ט): "לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ" -

שֶׁהַשֹּׁפֵעַ הַנִּמְשָׁכַת מִשָּׁם, אֵין בָּהּ שׁוּם חֲסָרוֹן, "כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה" (תְּהִלִּים קלג, ג), בְּחִינַת (מְלֹאכִי ג, י): "וְהִרְיָקְתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלֵי דַי" - שֶׁזֶּהוּ הַהֲפֹךְ מִבְּחִינַת (קַהֲלֵת־רַבָּה א, יג): "אֵין אָדָם מֵת וְחֲצִי תַאֲנוּתוֹ בְּיָדוֹ" - דְּהֵינּוּ: שְׁלֵעוּלָם חֲסָר לוֹ.

אֲבָל ה'שֹׁפֵעַ דְּקַדְשָׁה' שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הִיא בְּחִינַת 'שֹׁפֵעַ כְּפוּלָה', שְׂאִין בָּהּ שׁוּם 'חֲסָרוֹן', בְּחִינַת "בְּרָכָה עַד בְּלֵי דַי" - "שִׁיבְלוּ שְׂפָתוֹתֵיכֶם מִלּוּמַר דַּי" (שִׁבְתָּ לֵב; תְּעִינִית ט, כב; מְכוּת כג) - שֶׁהַשֹּׁפֵעַ כְּפוּלָה וּמְכַפֶּלֶת יוֹתֵר מִמָּה שְׂרוּצָה.

וְזֶה בְּחִינַת ה'שֹׁפֵעַ שֶׁל שִׁבְתָּ, ד'מִנָּה מִתְבָּרְכִין כָּל שְׂתָא יוֹמִין" (זֶהֲרַ יִתְרוֹ פַח), שֶׁהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, כב): "לֶחֶם מִשְׁנָה", בְּחִינַת 'שֹׁפֵעַ כְּפוּלָה' הַנ"ל - כִּי 'שִׁבְתָּ' וְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינָה אַחַת.

לא. לקוטי־הלכות, בְּרֵנַת־הַפְּרוֹת דֵּה (על־

פִי לְקוּטִי־מוֹהַר־ן ח"ב עא, 'חֻבְלִים נִפְלוּ לִי בְּנַעֲיָמִים) - גִּדְל הַיִּסּוּרִים שֶׁצְרִיכִין לְסֶבֶל קִדְּם שְׂבָאִין לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, וְעַצֵּם רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת בְּלֵי שְׁעוֹר שֶׁצְרִיכִין לְשִׁבְר קִדְּם שְׂבָאִין לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֻכּוֹת ה): "שְׂאֲרֵי־יִשְׂרָאֵל הוּא אֶחָד מֵהַדְּבָרִים שְׂבָאִין עַל־יְדֵי יִסּוּרִים" - "עֹקֵר הַיִּסּוּרִים, הֵם הַמּוֹנְעִים מְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל" (לְקוּטִי־מוֹהַר־ן ח"א כ).

וְכַל־זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת ה'חֻבְלִים', שֶׁהֵם לְשׁוֹן 'חֻבְלָה' וְיִסּוּרִים' - דְּהֵינּוּ: 'מְנִיעוֹת' שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מַחְלָקַת'.

כִּי כָּל הַמְּנִיעוֹת שֶׁבַּעוּלָם, הֵם בְּחִינַת 'מַחְלָקַת', כִּי הָאָדָם רוּצָה בָּהּ, לְנַסֵּעַ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, וְהַמְּנִיעוֹת עוֹמְדִים בְּגִדּוֹ, וְחוֹלְקִים עָלָיו וְרוּצִים לְמַנְעוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וְכַל־זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת ה'חֻבְלִים', שֶׁהֵם ה'מַחְיִין שֶׁל חוּץ־לְאַרְצֵי, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מַחְלָקַת'.

הֵינּוּ: מַחְמַת שֶׁ'חֻבְלִים' רוּצִים לְהַתְּתַקֵּן עַל־יְדֵי ה'נַעֲמִים' - עַל־כֵּן תִּכְפָּא בְּשֶׁהָאָדָם נִתְעוֹרֵר לִילְכֹךְ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, שְׂאֲזִי כְּפִי הַתְּעוֹרְרוֹתוֹ וְתִשׁוּקָתוֹ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁךְ עָלָיו הָאָרָה מִבְּחִינַת ה'נַעֲמִים הַעֲלִיּוֹן, שֶׁהֵם ה'מַחְיִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' - אֲזִי תִכְפָּא בְּאִים ה'חֻבְלִים, וְנוֹפְלִים בְּנַעֲיָמִים כְּדִי לְהַתְּתַקֵּן.

וּמַחְמַת שֶׁ'חֻבְלִים', שֶׁהֵם ה'מַחְיִין שֶׁל חוּץ־לְאַרְצֵי, בְּחִינַת 'מַחְלָקַת' - נֶאֱחָז בָּהֶם ה'זִּהְמָא שֶׁל חוּץ־לְאַרְצֵי, שֶׁהִיא 'אַרְצֵי־הָעַמִּים' - עַל־כֵּן מִתְגַּבֵּר הָרַע שֶׁבָּהֶם, וּמְבַלְבְּלִין מִחַ הָאָדָם, וְגוֹרְמִים לוֹ מְנִיעוֹת גְּדוּלוֹת מְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, וְצְרִיךְ יְגִיעָה לְשִׁבְרָם.

כי באמת, זהו כלל גדול בעבודת הבוראיתברך: שעקר כל המניעות שבעולם, הם רק מניעת המוח. כי כל מה שהאדם רוצה באמת, יכול לגמר פרצונו, ואין שום מניעה שתוכל למנעו, ועקר המניעה, היא רק מחמת שעדין אינו מאמין בדעתו בשלמות פראוי שהוא צריך לעשות דבר זה, ושחיינו הנצחיים תלויים בזה.

פי אם היה האדם מאמין בקדשת ארץ-ישראל כמו שהיא באמת - בודאי לא היה שום מונע בעולם שיוכל למנעו, ולא היו כל המניעות שבעולם נחשבים בעיניו למניעות כלל.

ובאמת אינם מניעות כלל - כי המניעה הגדולה הוא: שצריכין לעבר בשני ימים לדרך רחוק כזה. והלא אנו רואים אלפים ורבבות בני-אדם, שפורשין עצמן לימים למרחוק יותר מארץ-ישראל, בשביל ספק רוח. זה נוסע למארסעליא, וזה ללונדון, וזה לאמריקא שרחוק מאד, מכלא-שכן לסטאנביל ולעכו ששכיחים עוברים ושבים הרבה.

ואם מניעה מחמת ממון - הלא אנו רואים כמה עניים שמשיאין בניהם ובנותיהם, ומוציאים עליהם הוצאות הרבה, שעולה הרבה יותר מהוצאות הנסיעה לארץ-ישראל - ומאין לוקחים אלו ההוצאות? - הלא הוא רק מחמת שהם משתוקקים כל-כך להשיא בניהם ובנותיהם, ומצפים להשם-יתברך, עד שהשם-יתברך עוזר להם בכל מה שמכרח להם.

מכל-שכן אם היו משתוקקים באמת, והיו חושבים מחשבות ותחבולות עליזה לבוא לשם - בודאי היה השם-יתברך עוזר להם בלי ספק.

ועל-כן אם היה האדם מאמין בקדשת ארץ-ישראל, חלק מאלה כמו שהיא באמת - בודאי היה כל אדם רץ ופורח לארץ-ישראל - כמו מי שהיה רץ אם היה יודע שימצא שם בודאי אלפים ורבבות אדומים - שבודאי היה רץ לשם בכל כחו - ולא היה שום מונע שימנעוהו - והיה לוזה ומוכר כל אשר לו על הוצאות - והיה פורח לשם בזריזות ובבהלה גדולה.

מכל-שכן וכל-שכן אם היה האדם משים לבו לשבח ארץ-ישראל - שכל התורה בלה מראשה לסופה מלאה מ'שבח ארץ-ישראל' וכו' וכו' - ובפרט בשאר ספרים, בגמרא ובמדרשים ושאר

ספרים, שמבאר בכלם מגדל 'שבח ארץ-ישראל', ומעלת הזוכה לישוב בה, ואפלו לילך בה ארבע-אמות. ובפרט בדברי רבנו ז"ל, שמבאר בכמה תורות מגדל 'קדשת ארץ-ישראל', ושכל קדשת איש הישראלי תלויה בארץ-ישראל - פוק עין ותשבח.

ועל-כן אם היה האדם משים לבו לזה באמת - בודאי אין שום מניעה שימנעוהו. ועקר המניעה הוא רק מניעת המוח וכו' וכו'.

וזה בחינת 'פגם המרגלים', 'מוצאי דבת הארץ רעה' (במדבר יד, לו), שאמרו (שם יג, כז-כח): "באנו אל הארץ אשר שלחתנו, וגם ארץ זבת חלב ודבש היא וזה פריה. אפס פי עז העם וכו'".

הינו: שיש שם 'שבעה עממין' שנמשכין מה'רע שבחובלים', שאינם מניחין לבוא לארץ-ישראל, לבחינת 'נעם' - כי לא רצו להאמין שיש פה בישראל לשבר ולבטל החובלים, ולשבר כל המניעות שבעולם. וכו'.

לב. ימי-מוהרנ"ת ח"א טו - ועל שבת-קדש באו אורחים, ואחד מהם היה מארץ-ישראל, וספר רבנו ז"ל עמו מארץ-ישראל: "שבודאי בהכרח שהיו לו געגועים לארץ-ישראל".

לג. ימי-מוהרנ"ת ח"ב הקדמה - בהיות רבנו ז"ל ב'לעמברג', ישב עם אנשים בפעדה השלישית של שבת-קדש שאז הוא רעוא-דרעויו, ודבר אז הרבה מגדל קדשת ארץ-ישראל, ברצון והשתוקקות עצום עד מאד.

עד שהחשיך הלילה, ולא הכניסו עדין נר לביתו, והרגישו האנשים שישבו אצלו: שהתחיל לגוע. ויצעקו להביא נר לבית, ועוררו והקיצו אותו. והבינו אז: אשר בגלל גדל השתוקקותו לארץ-ישראל בלטה נפשו לצאת.

לד. ימי-מוהרנ"ת ח"ב א - קדשת ארץ-ישראל מספיק לכלנו, כי כל אחד מישראל מגדול ועד קטן, יש לו איזה חלק בארץ-ישראל, ושם חיינו, שם קדשתנו, שם ביתנו, שם ארצנו, שם אדמתנו, שם חלקנו, שם גורלנו.

ובחזק-לארץ אנהנו גרים, פאורח נטה ללין המתגולל בחוצות ובשוקים וברחובות, פי אין זה

אדמתנו וחלקנו כָּלֵל. ועל־כֵּן נקראת 'חוץ' לארץ, 'חוץ' דיקא, כי בחוץ אנו עומדים, בחוץ ממש, ואין איש מאסף אותנו הביתה, עד אשר נבוא על אדמת הקדש.

לה. ימי-מוהרנ"ת ח"ב כה - גם רבנו ז"ל נסע לארץ-ישראל בשעת מלחמה גדולה. ואם מי אנכי להשוות עצמי לרבנו ז"ל וכו', אף-על-פי-כן לענין דבר שבקדשה, מחיב אפלו הקל-שבקלים לבקש גדולות, כאשר שמעתי מפיו-הקדוש בעצמו.

אדרבא אני מחיב למסר נפשי יותר ויותר אלה פעמים לבוא לארץ-ישראל - כי רבנו ז"ל אפלו קדם שבא לארץ-ישראל, היתה קדשתו ופרישותו ומעלתו וצדקתו גבוה ונשגב ונעלה מאד מאד בתכלית המעלה, ולא נסע לארץ-ישראל כי אם לפעל להשיג השגות נשגבות יותר ויותר, כי לגדלתו יתברך אין חקר (כמבאר ב'שבחי-הר"ן ח"ב).

אבל אנו יתמי דיתמי - אנו צריכין להתגולל ברפש וטיט, ולרחש על הארץ בין נחשים ועקרבים, עד שנופה לנשק עפר ארץ-ישראל, ולהתגולל בעפרה הקדושה, ולשאב מאוירה הקדוש והנורא.

ואף-על-פי שאין אנו יודעים כָּלֵל מהו 'ארץ-ישראל', הלא גם אין אנו יודעים מהו 'איצית' ומהו 'תפלין', ומהו 'ספה' ו'לולב', וכו' וכו', וכי חסוֹשְׁלוֹם נפטר מלעשות המצוות מחמת שאין אנו יודעין טעמן.

כמו-כן אנו חייבין להתגולל לארץ-ישראל, אף-על-פי שאין אנו יודעים מהו 'ארץ-ישראל', כי כבר הודיעה לנו התורה הקדושה בעצמה, ורבותינו ז"ל בגמרא ובמדרשים, ובפרט רבנו ז"ל בתורתו הנוראות, שכלם גלו לנו מגדל מעלת ארץ-ישראל, ושכל קדשת איש הישראלי תלויה בארץ-ישראל.

ואם אין אנו זוכים לקבע דירתנו שם מחמת גדל המניעות שיש לכל אחד ואחד עליזה, על-כֵּלֵי פנים נזכה להיות שם פעם אחת כל ימי חיינו, לילך שם ארבע אמות על-כֵּלֵי פנים, שגם זה טוב מאד, כמו שהפליגו רבותינו ז"ל.

וגם אולי על-ידי-יזה שגלך שם ארבע אמות, נזכה אחר-כך לנסע עוד הפעם לקבע דירתנו שם.

ועל-כֵּלֵי פנים, איך לא נחוש להיות פעם אחת במקום חיינו, במקום קדשתנו, בארץ המדה שהבטיח הקדוש-ברוך-הוא לאבותינו פמה פעמים, וחזר ההבטחה פמה פעמים הרבה בלי שעור לגדל הבתה.

לו. באור-הלקוטים, השמטות בסוף הספר - כמו שאין ביכלת לקבל מאדמו"ר ז"ל, זולת באמצעות מוהרנ"ת ז"ל, כי בו לבד נשפע מנשמת ודעת רבנו ז"ל להיות ביכלת לקבל מאתו. כן בענין 'ארץ-ישראל' - כי בה לבד נשפע ונתן מאור ודעת אדמו"ר ז"ל, להיות ביכלת לקבל מאתו:

לו. באור-הלקוטים, השמטות בסוף הספר - מה שאמר רבי אברהם (ב"ר נחמן) ז"ל על ענין 'ארץ-ישראל': כי בא אצלו במוחו בהיותו בברסלב על ציון מוהרנ"ת זיע"א, ענין נורא על ארץ-ישראל: "כי עתה בזה הזמן, הנסיון הגדול והמניעה היותר גדולה מדרכי הקדשה פראוי - בודאי היא ארץ-ישראל!"

וכמו שאמר רבנו ז"ל ומובא בלקוטי-מוהר"ן סימן כ': "כי היום, המניעות הגדולות מארץ-ישראל, הם: "מוצאי דבת הארץ" (במדבר יד, לו), ולא הים!" - וכמו שאמר רבנו ז"ל על-עצמו: "כשהאדם כבר מדלג על הכל, עוד צריך לעמד בנסיון, שלא לחלק עליו כָּלֵל חסוֹשְׁלוֹם!"

וכן היום - הנסיון לכל הוא: "שלא לחלק כָּלֵל חסוֹשְׁלוֹם על הנסיעה מפל בני-ישראל, לארץ-ישראל!"

ושיתפללו היום על הצדיקים: "שיחשקו לארץ-ישראל פראוי!" - כמובא בלקוטי-מוהר"ן סימן קנ"ה.

וכן להתפלל על אנ"ש היום: "שישתוקו כלם לארץ-ישראל!"

לח. ספר-המדות, עניני 'ארץ-ישראל' -
[א] על-ידי ישיבת ארץ-ישראל, משיגין השגחת השם-יתברך על העולם (ארץ-ישראל ח"ב א). **[ב]** לפי החדוש שאדם מחדש בתורה, כן נמשך לו הארה מקדשת ארץ-ישראל (ארץ-ישראל ח"ב ב; חדושין דאורייתא ח"ב א). **[ג]** על-ידי השתוקקות שאדם משתוקק לביאת ארץ-ישראל, על-ידי-יזה נשפע פרנסה גדולה (ארץ-ישראל ח"ב ג). **[ד]** מי

שהוא מפרנס את הרבים, על־ידי־הוא ממשיך
 הברכה מארץ־ישראל לחוץ־לארץ (ארץ־ישראל ח"ב
 ד; צדקה ח"ב טז). [ה] מי שמשתוקק לארץ־ישראל,
 על־ידי־הוא מעורר השתוקקות אצל אביו ואמו,
 הינו נשמותיהם, ובאים לארץ־ישראל, והקדושי
 ברוך־הוא בא עמם ומצפים ומשתוקקים אליו
 (ארץ־ישראל ח"ב ה). [ו] על־ידי הפמון שנותן לעניי
 ארץ־ישראל, על־ידי־הוא ממונו נתקים בידו (ארץ־
 ישראל ח"ב ו; צדקה ח"ב יז). [ז] המעשר מסגל
 לעשירות, דוקא בארץ־ישראל (ממון לג). [ח] על־
 ידי השתוקקות שאדם משתוקק לקבורת ארץ־
 ישראל, על־ידי־הוא נשפע פרנסה גדולה (ממון ח"ב
 ז). [ט] הדר בארץ־ישראל, שרוי בלא עון (תשובה
 יח).

**"וְאַתֶּם אַל תִּירְאוּ אֶת עַם הָאָרֶץ, כִּי לַחֲמֹנוּ הֵם,
 סֹר צֶלֶם מַעֲלִיָּהֶם, וְה' אֲתֵנוּ אֶל תִּירָאֵם"** (במדבר יד, ט)

ל"ט. ח"א לא, ט - מי שהוא במדרגת אברהם,
 הינו בחינות "בעל נפש" (משלי כג, ב) - אזי בודאי
 כל אכילותיו וסעדוֹתיו בבחינת "לחם הפנים"
 (שמות לה, יג)
 וזה בחינת (שמואל א כא, ז): "לחם חם ביום הלקחיו"
 - הינו: "לחם הפנים" - הם "לחם חם", ורגין
 ד'אברהם, שהוא בחינת (בראשית יח, א): "כחם היום".
 ואז כל העפוו"ם וכל הפוכבים ומזלות שהם
 תחתיהם, כלם טורחין בשביל זה האיש.
 בבחינת (תהלים קי, א): "שב לימיני", בחינת
 'אברהם'. "עד אשית אויביך הדום לרגליך" (שם) -
 שהם טורחים בשביל פרנסתך.
 בבחינת (במדבר יד, ט): "לחמנו הם סר צלם
 מעליהם" - כי "מראה חמה עמקה מן הצל"
 (בבא־בתרא פד). "חמה", בחינת: "כחם היום", בחינת
 "לחם חם".

**אבל כש"סר צלם" - אזי נתעלה ונתראה "מראה
 חמה", דרגה ד'אברהם, והם נשפלים תחתיו,
 בבחינת: "עד אשית אויביך הדום" וכו'.**
**ולעתיד יתגלה בחינת פנים, כי עכשו "פני ה'",
 מסתר בדרך הטבע, בהנהגת המזלות, ו"מראה
 החמה עמקה מן צלם", ועפוו"ם נקראים 'צל',
 כמו שכתוב (ישעיה יח, א): 'צלצל פנפים', שה'פנפים'
 וה'הסתרה' שהנהגתו מכנה ומסתר בהם.**

כי אף שישראל עקר - על־כִּלְיָה העפוו"ם מכסין
 עליהם, כאלו מתנהג העולם על־ידי הפוכבים
 ומזלות בעצמן.

**אך לעתיד־לבוא - יעביר אותם, ואז יקים: "סר
 צלם", ויתגלה אור השמש, בבחינות (מלאכי ג, כ):
 "וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאֵי שְׁמֵי שָׁמַי", לֹא כְמוֹ שֶׁהָיוּ
 מִקֵּדָם "מְרֵאָה חֲמָה עִמְקָה".**

מ. ח"א נז, ו - עקר המורא שמתיראין מן
 האדם, בבחינת (בראשית ט, ב): "ומוראכם והתכם",
 אינו אלא על־ידי ה"צלם אלקים" שבפני האדם
 (בראשית א, כז), ועל־ידי ה'צלם', ה'אדם' הוא אדם,
 וכש"סר צלם" (במדבר יד, ט), [אז: וכשסר 'צלם'] - אזי
 יוצא מ'גדר אדם' ל'גדר בהמה, ואז "סר מוראו"
 (שבת קנא:).

ועקר ה'צלם' המאיר בפני האדם - היא 'חכמות
 הבורא, שנתן לאדם יתרון על הבהמה, היא
 המאירה בפני אדם, בבחינת (קהלת ח, א): "חכמת אדם
 תאיר פניו".

**ו"על־ידי ה'פעס', אם הכם הוא חכמתו
 מסתלקת" (פסחים סז:), ואז "צלו סר", ופניו
 נופלים, בבחינת (בראשית ד, ו): "למה חרה לך ולמה
 נפלו פניך". וכשאינו לו 'פני אדם' - אזי "מוראו
 סר" (שבת קנא: זהר משפטים קכה: בראשית־רבה לה, יב) -
 כי "נמשל כבהמות" (תהלים מט, יג), וצ'ריו מצרים לו.**

ועל־ידי ה'צום' וה'תענית' - מתקן 'פניו', ומחזיר
 לעצמו 'חכמתו', שהיא 'צלמו' המאיר בפניו.

ואז הכל יראים מפניו, ו"אויביו נופלים לפניו".
 "לפניו" דיקא - כי עקר נפילתם, מחמת ה'פנים'.
 וכִּלְיָה נעשה על־ידי ה'צום' וכו' וכו'.

**"וַעֲתָה יִגְדַל נָא פַח ה' כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר"
 (במדבר יד, יז)**

"כ"ח אתנו דקרא קדמא דעובדא דבראשית. דאתמר בהון: 'ועתה יגדל נא פח ה' (זהר פנחס
 רמד:)' - 'ועתה יגדל נא פח אדני', ואייהי כ"ח אתנו דעובדא דבראשית" (תקוני־זהר קמז).

מא. ח"א יט, ו - כשמעלה הטוב שבתרגום
 ומשלים את הלשון־הקדש, "שבו נברא העולם"
 (בראשית־רבה יח, ד) - על־ידי־הוא נתעוררין ונתגדלון
 הפח של האותיות של לשון־הקדש שיש בכל
 דבר שבעולם. כי כל דבר יש בו פמה צרופי אותיות
 שבו נברא זה הדבר.

זוהו (במדבר יד, יז): **"ועתה יגדל נא פה ה' פאשר דברת לאמר".** "לאמר, דא גלוי עריות" (סנהדרין נז), הינו בחינת המדורה של תאות-נאוף של השבעים אמות, שבעים לשון, שנתבטל על-ידי הדבור של לשון-הקדש.

זוהו: **"פאשר דברת לאמר"** - הינו כפי הדבור של לשון-הקדש, שעל-ידו נאסר עריות ונתבטל תאות נאוף [שקדע הפולל של תאות-נאוף שכל השבעים לשון כלולין בו, נופל ונתבטל על-ידי לשון-הקדש] - כמזכר **"יגדל כח ה"**.

כי כפי השלמות שמשלים את הדבור של לשון-הקדש, שהוא בחינת שבירת ובטול תאות-נאוף - כן נתגדל ונתעורר **"כח ה"** שבמעשה בראשית - שהם האותיות שיש בכל דבר ודבר שבעולם.

[זוהו זוכין על-ידי קדשת הלשון והדבור שמקדשין אותו בדבורים קדושים. (לקוטי-עצות 'קדשה' א)]

"ה' ארך אפים ורב חסד נשא עון ופשע ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים" (במדבר יד, יח)

"ארך אפים לצדיקים ולרשעים" (רש"י: סנהדרין קיא.)

מב. ח"א ת, א-ב-ג-ד - הנה יקר גנוחי ונה (שקורין: קרעכץ) מאיש ישראל, כי הוא שלמות החסרונות, כי על-ידי הנשימה שהוא הרוח חיים, נברא העולם וכו', והוא גם-כן חיות האדם, כי חיות-האדם הוא הנשימה וכו'.

נמצא: כי עקר חיות כל הדברים הוא בבחינת רוח. וכשיש חסרון באיזה דבר, עקר החסרון, הוא בבחינת הרוח-חיים של אותו הדבר, לאשר הרוח הוא המקום הדבר - והאנחה הוא אריכת הנשימה.

והוא בבחינת (שמות לד, ו): **"ארך אפים"** - דהינו: **"מאריך רוחה"** (תרגום שם; ירושלמי תענית פ"ב ה"א) - ועל-כן כשמתאנה על החסרון ומאריך רוחה, ממשיך רוח-החיים להחסרון.

אך מאין מקבלין הרוח-חיים?! - מהצדיק והרב שבדור וכו'!

כי עקר רוח-החיים הוא בהתורה, והצדיקים דבקים בתורה. וכשהוא מקשר להצדיק והרב שבדור - אז

כשהוא מתאנה ומאריך רוחה, ממשיך מפני רוח-החיים.

אך רשעים הדוברים על צדיק עתק בגאווה ובוז" (תהלים לא, יט) - מאין מקבלין הם הרוח להשלים החסרון?!

אך יש רב דקלפה, בחינת עשו, כמו שפיתוב (בראשית לג, ט): **"יש לי רב"**. בחינת **"אלופי עשו"** (שם לו, מ), ותרגומו: **"רברבי עשו"**. ומהם מקבלין הרשעים הרוח, והוא בחינת רוח-הטמאה וכו'. וזהו בחינת: **"ארך אפים לרשעים"** וכו' (ערובין כב. יומא סט: סנהדרין קיא: ירושלמי תענית פ"ב ה"א).

אך הדבוק בצדיקים - מקבל הרוח-חיים שלמות החסרון, מהצדיק והרב דקדשה וכו'.

מג. ח"א עב - גם למעלה כפיכול אצלו יתברך, מצינו בחינת יצירה-הרע, כמו שדרשו רז"ל (בראשית-רבה יב; רש"י בראשית א, א): **"בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת-הדין"** - שזה בחינת יצירה-הרע, ואחר-כך כפיכול שבר היצירה הרע, ושתף מדת רחמים וכו'.

ומזה הפח נשתלשל ונמשך פח למטה לשבר היצירה-הרע - כי לולא זאת לא היה פח לשבר היצירה-הרע.

וכן מבאר לשון זה בגמרא (יומא סט:): **"זו היא גבורת גבורתו שפובש את יצרו, שנותן ארך אפים לרשעים"**.

נמצא: שמה שהשם-יתברך פובש מדת-הדין ומאריך אפו - הוא בחינת שבירת היצירה-הרע אצלו יתברך. ועין ב'זהר' בכמה מקומות: שבחינת מדת-הדין הוא שרש בחינת היצירה-הרע.

שאר עניני י"ג מדות של רחמים - נמצאים באריכות בפרשת ני תשא

"סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך, וכאשר נשאתה לעם הזה" (במדבר יד, יט)

מד. ח"ב ז, ג-יא - עקר הרחמנות הוא: כשישראל עם קדוש נופלין חסין-שלום בעוונות רחמנא-לצלן. וזהו משאוי כבד מאד שאי-אפשר לשא כלל, כי הם רחוקים לגמרי מעוון, ואין שיה

"וַיֹּאמֶר ה' סִלַּחְתִּי בְדַבְרְךָ" (בַּמִּדְבָּר יד, ב)

מה. ח"א קנז - יש צדיקים-אמתיים, שיש להם כח פששותין יין לפעמים, למחל עוונות על-ידי-זה.

[בשבת שלפני חתנת בתו 'מרם' ז"ל, פרשת נח תקס"ה אמר רבנו ז"ל התורה הזה - ואמר אז: "מי שיכול לשתות, יכול לכפר עוונות". "אז א גוטער יוד טיט א טרינק וויין, קען ער מוחל עוונות זיין" (תרימו"ר קיז)].

כי "יין יש לו שני בחינות, זכה נעשה ראש" וכו' (יומא עו:), וכשנעשה ראש, בחינות 'מחין' - על-ידי-זה יכול לכפר עוונות, כמו שכתוב (משלי טז, יד): "וְאִישׁ חָכֵם יִכְפֹּרֶנָּה".

וְזֶהוּ (בַּמִּדְבָּר יד, ב): "וַיֹּאמֶר יְיָ סִלַּחְתִּי בְדַבְרְךָ" - ראשי-תבות: "פוס"י" (תהלים כג, ה - "פוס יוניה").

"בַּדְבָרְךָ" - 'דב"ר' ראשי-תבות: "ד'שנת בשמן ראשי" (תהלים שם), בחינת 'שלמות-המחין', בחינת 'שמן' וכו'.

וְזֶהוּ: "סִלַּחְתִּי בְדַבְרְךָ" - שהסליחה בַּדְבָרְךָ דִּיקָא, כפי בחינת "דשנת בשמן ראשי" שאתה זוכה. הינו: כפי המחין שזוכה הצדיק האמת על-ידי שתית היין, כמו-כן זוכה ל'סליחות-עוונות'. כי עקר הסליחה, על-ידי החכמה והמחין הקדושים שמקבל.

מו. ח"ב סו - כשנותרה הקדושי-ברוך-הוא לישראל ביום-הכפורים ואמר: "סִלַּחְתִּי בְדַבְרְךָ" (בַּמִּדְבָּר יד, כ - על-פי רש"י בירושלמי לג, יא; עקב ט, יח) - אַזִּי כְּבִיכּוֹל נִגְדֵל "שמו יתברך המשתף בשמנו" (ירושלמי תענית יא.).

ועל-כן נצטוו תכף אחר יום-הכפורים על שבת (שמות לח, א-בג). - כי "שבת שמא דקדשא-בריך-הוא" (אחר יתרו פח: בנ"ל. ועל-כן קורין מחרת יום-הכיפורים "שם ה'" - כי אחר המחילה והסליחה שנעשה ביום-הכפורים, נגדל שם ה'.

"וַיִּמְלֵא כְבוֹד ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ" (בַּמִּדְבָּר יד, כא)

מז. שיחות-הר"ן לב - יש שבאים עליהם מחשבות על האמונה, מחמת שלא נולדו בקדשה פראוי. ויש שהוסיפו על זה מעשיהם הרעים שעשו בעצמם, כי יש עברות שמזיקים ופוגמים את האמונה.

להם כלל כלל לא, לפי גדל קדשתם משרשם וגדל דקותם ורוחניותם. וזהו עקר הרחמנות, להוציאם מהמשאוי הכבד של עוונות.

ועל-כן משה רבנו עליו-השלום, בכל-עת שנפלו ישראל באיזה עוון, היה מוסר נפשו עליהם והתפלל בעדם, כגון ב'מרגלים' וכיוצא. כי ידע: שלפי קדשת ישראל ודקותם, הם רחוקים מעוון, ואי-אפשר להם לשא כלל המשא הכבד של עוון.

ובזמן שבית-המקדש היה קיים, היינו נקיים מעוונות - כי "תמיד של שחר היה מכפר על עברות של לילה, ותמיד של בין-הערבים היה מכפר על עברות של יום" (רש"י ישעיה א, כא) - כי ישראל עם קדוש, לפי גדל רוחניותם ודקותם וכו', צריכין את הבית-המקדש שיכפר בכל-יום. ומעת שחרב, אין מי שיכפר בעדנו.

וזה בחינת 'חנפה!' - כי כל אחד ואחד, כפי מה שזוכה לפעל בקשתו ביום-הכפורים, דהינו בקשת "סלח נא" - כן יש לו 'חנפה'!

כי משה רבנו בקש (בַּמִּדְבָּר יד, יט): "סִלַּח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה" - על חטא המרגלים שאגרמו חרבן בית-המקדש, כמו שאמרו רז"ל (תענית כט, סוטה לה): "אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות".

כי "אותו הלילה" (בַּמִּדְבָּר יד, א - ויבכו העם בלילה החוא) ליל תשעה-באב היה שבו נחרב הבית-המקדש - ומשה רבנו בקש על-זה: "סִלַּח נָא", כי בזה החטא והפגם תלויים כל העוונות, כי על-ידי-זה נחרב הבית-המקדש.

וכשזכה לפעל בקשתו - מזה נעשה בחינת 'חנפת הבית', בחינת 'חנפה', הפך 'חרבן הבית'.

וכן כל-אחד כפי מה שזוכה לפעל בקשת "סלח נא" ביום-הכפורים, שעל-ידי-זה נתתקן פגם 'חרבן הבית' - כמו כן נעשה בחינת 'חנפת הבית', בחינת 'חנפה'.

ועל-כן רמז משה רבנו צרוף 'חנוף'ה', בפסוק: "סִלַּח נָא" - כי "סִלַּח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֵדֶל ח'סֶדְךָ וְכִאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה וְכוּ', הוא ראשי-תבות: 'חנוף'ה', כי 'חנפה' נעשה על-ידי "סִלַּח נָא" וכו' כנ"ל.

"במדבר הזה יתמו ושם ימתו" (במדבר יד, לה)

- ענין 'מתי מדבר' -

ג. ח"א ת, ח - "תא ואהוי לך מתי מדבר, אזלי וחזיתנהו, ודמו כמאן דמבסמו" (בבא בתרא עג:).
[בא ואראה לך את היהודים שמתו במדבר, הלכתי וראיתים, והיו פניהם צהובות כשתני יין].

היננו: שהראה לו הרשעים שאינם דבקים בצדיקים, והם נקראין "מתי מדבר". כי "מדבר לא היתה רוח צפונית מנשבת בו" (יבמות עב), היננו: בחינת רוח ה' דקדשה, בחינת "רוח צפונית שהיתה מנשבת בפנור של דוד" (ברכות ג:) כנ"ל.

והרשעים הלכו שאינם דבקים בצדיקים, ואין להם ה'רוח דקדשה, והם "בחייהם קרואים מתים" (שם יח:), והראה לו מהיכן מגיע להם שלמות החסרון.

וזהו שהראה לו: "דהו דמו כמבסמי", פרש רבנו שמואל: "כשתני יין" - בחינת "עשו אדמוני" (בראשית כה, כה), שהוא הרב דקלפה, אשר משם מקבלין הרשעים ה'רוח חיים' שלהם להשלים החסרון.

מצות נסכים' (במדבר טו, א-טז)

גא. ח"א מא - "הרוצה לנסך יין על גבי המזבח, ימלא גרוגס של תלמידי חכמים" (יומא עא:).

"לנסך" - הינו מלוכה וממשלה. כמו שכתוב (תהלים ב, ו): "ואני נסכתי מלפני" וכו'.

"יין" - זה בחינת 'בינה', שרש הבכורה, יין המשמה, 'מזבח' זה בחינת 'דינים'. 'תלמידי חכמים', הם בחינת נצח הוד'.

וזהו פרושו: הרוצה להמליך ולהמשיך ולהמתיק הדינים על ידי שרשם, שהוא יין המשמה - מה יעשה? - עצה טובה על-זה: "ימלא גרוגס" - על-ידי רקודין, או על-ידי 'פדין' (עין בפנים).

גב. ח"א מט, בסוף - "הרוצה שינסך יין על-גבי המזבח ימלא גרוגס של תלמידי חכמים יין" (יומא עא:).

ולזה צריכין בושה ולב-נשבר, שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו חסין שלום, ראוי לו להתביש מאד על אשר נולד בגשמיות פזה, או שעשה מעשים כאלו שבא לזה שיבואו לו מחשבות פגוד אמונתנו הקדושה, "וכבוד ה' מלא את כל הארץ" (במדבר יד, כא), כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ג, ג). ועליו באים מחשבות חסין ושלום, לגרשו ולעקרו מאלקים חיים.
ועל-ידי בושה ולב-נשבר - מגרש ומשבר החקירות והמחשבות הנ"ל.

"ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו"

(במדבר יד, כד)

מח. ח"ב ת, ח - צריכין להפש ולבקש מאד אחרי מנהיג אמתי להתקרב אליו, כי כל מנהיג ומנהיג יש לו בחינת רוח-נבואה.

וגם עכשו שבטלה הנבואה, אף-על-פי-כן בהכרח שיהיה להמנהיג בחינת: "רוח אחרת" (במדבר יד, כד), מה שאין נמצא בשאר ההמון, שעל-ידי-זה זכה להיות מנהיג - כי בלא זה, מפני מה יזכה זה דיקא להיות מנהיג ולא אחר.

אך באמת, כל מנהיג ומנהיג של ישראל, המוציא והמביא את ישראל, בודאי יש לו בחינת "רוח אחרת", בחינת: "איש אשר רוח בו, אשר יוציאם ואשר יביאם" (במדבר כז, יזיח), אשר מחמת זה נעשה הוא דיקא מנהיג לישראל.

וזה ה"רוח אחרת" - הוא בחינת רוח-הקדש, רוח-נבואה - אף-על-פי שעכשו אין נמצא רוח-נבואה רוח-הקדש' ממש - אף-על-פי-כן בודאי יש לו בחינת "רוח אחרת" הנמשך מן הקדשה, מה שאין נמצא בשאר ההמון, שזהו גם-כן בחינת רוח-הקדש, אף-על-פי שאינו רוח-הקדש' ממש לידע עתידות.

ועל-ידי בחינת ה'רוח-הקדש' שיש להמנהיג האמתי, בחינת רוח-נבואה - על-ידי-זה, כל המתקרבים אליו, נתחזק ונתתקן אצלם האמונה האמתית דקדשה, ונתתקן ונתברר אצלו בחינת הקדמה.

"יום לשנה יום לשנה" (במדבר יד, לד)

מט. ח"א נד, ו - נמצא לעיל בפסוק: (במדבר יג, לב): "ויציאו דבת הארץ".

"וְהָיָה בְּאַכְלֹכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה וְגו'; רֵאשִׁית עֲרֹסַתְכֶם חֶלֶה תְּרִימוּ תְרוּמָה וְגו'"
(במדבר טו, יט-כ) - **מִצְוֹת 'חֶלֶה'**

"רֵאשִׁית עֲרִיסוֹתֵיכֶם חֶלֶה תְּרִימוּ" וְגו', פקודא דא: להפריש חלה לכהן. חל"ה הכי חוטיבניה, מ"ג ביצים וחומש ביצה, חד מחמש. ואית חומש חד מן חמשיין, דאיהו נ'. ודא סימן מג"ן, דאיהו מ'יכא"ל ג'בריא"ל נ'וריא"ל. - חלה, שכינתא. דבאתר דאלין מלאכין תמן, אבהן תמן. ובאתרא דאבהן תמן, שכינתא תמן. ובה "ויחל", בה צלינא, הדא הוא דכתיב: **"ויחל משה את פני ה' אלקיו"** (שמות לב, יא), "ה' אלקים אתה החלות להראות את עבדך" (דברים ג, כד), ובה חלה זכות אבות. ובה תמה זכות אבות לרשעים, דהוו מקבלים אגריהו בהאי עלמא. דמסטרא דימינא, דתמן י' דאיהו חכמה, שרותא דשמא דידו"ד, דאיהו אחזי זכותא על בנהא מימינא, דתמן רמ"ח פקודין דעשה. מסטרא דאת ה' בתראה, דאיהי לשמאלא דגבורה, דתמן לא תעשה, דאינון סס"ה, דתמן נדונין רשעים גמורים, תמה לון זכות אבות, ואתהפך לון סס ידו"ד, הוה"י. ואוליפנא מהמן הרשע: (אסתר ה, ג): "וכל זה איננו שנה לי". (זהר שלח קעז. - רב דברי רבנו ז"ל פאן בהתורה, הוא מזהר הוה)

נד. ח"א נה, ח - על-ידי תפלה בתקונו, מתנוצץ אור זכות אבות, בבחינת: "חלה זכות אבות" (זהר שלח קעד). פי "חלה זכות אבות", על-ידי **"ויחל משה"** (שמות לב, יא), בבחינת **'תפלה'**. **"ובאתר דאבות תמן, שכינתא תמן"** (זהר שם), שהיא בבחינת **'חלה'**, שהיא **"גם זאת"** (ויקרא כו, מד). פי **"ג"ם"** בבחינת **'חלה'**, שהיא **שעור מ"ג ביצים**.

והוא בבחינת **'רשת ארץ-ישראל'**, פי זאת המצוה נצטוו שיעשו תכה, כמו שכתוב (במדבר טו): **"והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה, מראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה"** (במדבר טו, יט-כ). פי **"באתר דאבהן תמן, שכינתא תמן"**, דהיא בבחינת **'חלה'**, היא **'ארץ-ישראל'**.

ועל-ידי בבחינת **'ארץ-ישראל'** - לא די שנצול מרע-עין של רשעים, אלא גם רואה בהם מה שהם רצו לראות בו. ועד עכשו עברו "משכיות לבם" (תהלים עג, ז), שהשיגו יותר ממה שהתאוו. ועכשו על-ידי **"ויחל"**, על-ידי **"חלה זכות אבות"**, על-ידי **'חלה תרומה'**, על-ידי **'ארץ-ישראל'**, נעשה לבם **"תוחלת ממשכה מחלת לב"** (משלי יג, יב). **[תפלה א]**

"וּאִם נָפֵשׁ אַחַת תַּחֲטָא בְּשֹׁגְגָה" (במדבר טו, כז)

נה. ח"א יט, בסוף - השוגג, יש בו טוב ורע, שהמעשה הוא רע, וכונתו טוב, בבחינת 'תרגום', בבחינת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט), שמערב

פי עקר האלקות הוא בלב, הינו החכמה-שבלב. פי קדם הבריאה היה אור הקדוש-ברוך-הוא אין-סוף. נמצא כשהלב בבחינת (תהלים קט, כב): **"ולבי חלל בקרבי"**, הוא בבחינת **'בריאת-העולם'**. ולכהפך כשהלב אטום בבחינת **"ערלת לב"** (דברים י, טז), הוא מקלקל את הבריאה.

ועל-כן הצדיק שלבו פתוח בחכמה, על-ידי-זה יוכל לחדש מעשה בראשית, ולעשות נסים ונפלאות בעולם. פי **לב הצדיק ה"ל"**, הוא בבחינת **'בריאת העולם בנ"ל'**.

וזה פרוש מה שאמרו רז"ל (ספח מט): **"חמוקי ירכיף כמו חלאים מעשה ידי אמן"** (שיר-השירים ג, ב), **אלו ה'שיתין' שמנקבין ומחללים עד התהום** - הינו בבחינת: **"ולבי חלל בקרבי"** (תהלים קט, כב), פי **"תהום דא לבא"** (זהר), וזה (ספח שם): **"חלאים מעשה ידי אמן, מעשי ידי אמנותו של הקדוש-ברוך-הוא"**.

הינו: שבחינות **"חלאים"**, הינו **"שמחללין עד התהום"**, בבחינת: **"ולבי חלל בקרבי"**, זה בבחינת **'בריאת-העולם'**. פי בבחינת **"ולבי חלל"**, **"חלאים שמחללין"**, הוא ממש **"מעשה ידי אמנותו של הקדוש-ברוך-הוא"**, פי זה הוא **'בריאת-העולם'**.

וזהו: **"הרוצה לנסף יין וכו' ימלא גרוגס" וכו'**. פי **"גרוגס"** - הוא בבחינת **"שיתין שמחללין עד התהום"**, הם **קנה ולבא'**. ועל-ידי ה'יין' נפתח **'חלל הלב'**, בבחינת: **"ולבי חלל בקרבי"**, פי **"חמרא וריחני פקחין"** (סנהדרין ע). ועל-פני: **"כל הממלא גרוגס וכו' - כאלו מנסף יין" על-גבי השיתין שמנקבין ומחללין עד התהום"**.

נג. ספורי-מעשיות, מעשה ד' ממלך שגזר שמד' - "ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי" (תהלים ב, ו). אפשר הרמז בזה: פי הדמות אדם שהעמיד המלך על הר גבוה, את זה לעמת זה, פי הוא כנגד המלך על ציון הר הקדש, פי שם כלולים כל חלקי עולם וכו', וזהו הר'. **"נסכתי" - לשון "נסף ויצק"** (בראשית לה, יד).

טוב ורע. ולהעלות ה'טוב' מן ה'תרגום', הוא על-ידי 'תקון השגנות', שצריך לתקן כל מה שחטא בשוגג.

"והיה אם מעיני העדה" (במדבר טו, כד)

נז. ח"א צד - ה'עין' הוא 'הכמה', פי 'הכמי העדה' נקראים "עיני העדה" (במדבר טו, כד). וכשיש לו עין פזה, כשמסתכל בדבר מהעולם, בודאי נתעלין הניצוצות.

נז. ח"ב סז - בשביל זה נקראים הצדיקים "עיני העדה" (במדבר טו, כד - עין בבא-בתרא ד). פי על-ידם נפתחין העינים. שכל מי שמתקרב ונכלל בזה התורהאמת של הצדיקהאמת, נפתחין עיניו, ורואה ומסתכל על עצמו איך הוא אוהז בכל המדות שנמשכין מארבעה יסודות, שהם נמשכין מהצדיק, וגם יכול לראות ולהסתכל בגדלת השם ולהסתכל בעולם. ואז יש להעולם 'בעליהבית' שהוא משגיח על העולם וכו'.

"ועשו להם ציצת על פנפי בגדיהם לזרתם ונתנו על ציצת הננף פתיל תכלת" (במדבר טו, לח)
- מצות 'ציצית' -

נח. ח"א ז, דה - על-ידי 'מצות ציצית', שהוא בחינת 'עינים' - האדם נצול מ'עצת הנחש', מ'נשואין של רשע', מבחינת 'נאוף'.

פי 'ציצית' שמירה ל'נאוף' - פמוכא בתקונים (לז): על בראשית ט, כג): "ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם" - זה בחינת 'ציצית'. 'וערות אביהם לא ראו' - פי ציצית מכסה על עריין. אבל 'חס' דהוא יצריהרע דמחמם גופה דברינש בעברה - הוא 'ארור', כמו שפיתוב (שם שם, כח): 'ארור פנען, כמו שפיתוב (שם ג, יד): 'ארור אתה מכל הבמה'."

וה'שמלה', הינו 'ציצית' - הוא שמירה מ'עצת הנחש', מ'זהמת הנחש'. - ויכול לקבל העצות מצדיק, שהוא "כלה זרע אמת" (ירמיה ב, כא).

וזה פרוש (בבא-בתרא עד): "אזלי וחזאי דהדרן לה עקרבין, וקימו פי חמרי חורתא" [הלכתי וראיתי שמסובבים אותו 'עקרבין', וגובהם הוא כחמורים לבנים] - זה

בחינת 'ציצית', שהוא שמירה מעצת הנחש, מנאוף.

כמו שאמרו חז"ל (מנחות מג): "איזה ענשו גדול, של לבן או של תכלת. משל לאחד שצוה להביא לו 'חותם של זהב' הינו 'תכלת', ו'חותם של טיט' הינו 'לבן'". וזה: 'חמרי' - לשון 'חמר וטיט'. 'חורא' - הינו 'לבן', פי עכשו זה עקר הציצית.

"ושמעתי בת-קול שאומרת, אזי לי שנשבעת" (בבא-בתרא שם), פירש רשב"ם: "על הגלות" - הינו על-ידי 'ציצית' יכולין לבוא ל'עצת צדיקים', לבחינת 'אמת'. ועל-ידי 'אמת' באים ל'אמונה'. ועל-ידי 'אמונה' בא ה'גאולה'.

וזה ששמע חרטת השם-יתברך על הגלות - פי ה'ציצית' שהם 'חמרי חורא' - גרם כל-זה.

וזהו (רות ג, ט): "ופרשת כנפך על אמתך" - פי 'ציצית דקדשה' שהם "פנפי מצוה" (תקוני-זהר כח: כו). - הוא 'שמירת-הברית', והוא בחינת 'זיווג דקדשה'.

[לקוטי-עצות, ציצית א - 'ציצית', שמירה ל'נאוף'. ועל-ידי-זה נצולין מ'עצות-הנחש', שהם דברי עצות רעות של הרחוקים מעבודת-השם, שהם מונעים הרבה מלהתקרב אל האמת. וזוכין לקבל עצות הצדיקים והנלוים אליהם, שהם בחינת 'תקון-הברית'. ועל-ידי-זה זוכין לאמת, ואמונה, ותפלה, וארץ-ישראל, ונסים. ועל-ידי-זה תבוא הגאולה מהרה, ויזכה לפרנסה, ולהבין היטב בכל מקום שילמד. על-כן צריכין לזהר מאד ב'מצות ציצית', ולכונן בשעת עטיפת הציצית הקדושים וברכתן, שיזכה לכל-זה, על-ידי המצוה הקדושה הזאת]. [תפלה ב-ג]

נט. ח"א ז, בסוף; ספר המדות, סגלה ח"ב
יא - סגלה לחולה, להסתכל על הציצית.

והסוד בפסוק (בראשית מח, ב): "הנה בנה יוסף בא אליך" - פי כל אלו התבות מרמזין על הציצית, דהינו מנין החוטין והחליות והקשרים, כמבאר ב'פרי-עץ-חיים' (שער הציצית פ"ד, בהג"ה).

וזהו: "הנה בנה יוסף בא אליך" - דהינו בחינת 'ציצית', בחינת 'שמירת-הברית' (עין שם באות ה) - על-ידי-זה: "ויתחזק ישראל". [תפלה ב-ג]

ס. ח"א ת, ח-ט - 'ארבע ציצית' הם בחינת ה'רוח-חיים', כמו שפיתוב (יחזקאל לז, ט): "מארבע רוחות באי הרוח", שעל-ידי-זה מכניעין ה'רוח' סערה, הרוח של המתנגדים החולקים על

הצדיקים-אמתיים, שמשכיך אריכת הרוח שלהם מהרב דקלפה, בחינת: "עשו איש שער" (בראשית כז, יא).

ועל-כן 'ציצית' הוא לשון 'שער', כמו שכתוב (שם ה, ג): "ויקחני בציצת ראשי" - פי על-ידם נכנע "עשו איש שער", בחינת 'רוח-סערה'.

וזה בחינת 'טלית לבן', "שנתעטף הקדוש-ברוך הוא וסדר שלש-עשרה מדות" (ראש-השנה יז), פי השלש-עשרה מדות הן בחינות הרוח-חיים דקדשה (עין בפנים).

וזהו בחינת 'טלית', שהוא ארבע כנפות, בחינות "הרוח מארבע רוחות" כנ"ל.

והינו: 'טלית לבן' - הפך בחינות 'רוח דקלפה', בחינת עשו, שהוא "אדמוני כלו באדרת שער" (בראשית כה, כה), ופרש רש"י: "כטלית" - בחינת 'טלית דקלפה', שהוא בחינת 'טלית אדום', שמשם נמשך הרוח של הרשעים.

ועל-ידי 'טלית דקדשה', בחינת 'טלית לבן', מכניעין אותו - פי משם נמשך ה'רוח-חיים דקדשה', שהוא בחינת 'שלש-עשרה מדות של רחמים', כנ"ל.

ועל-כן "נתעטף הקדוש-ברוך-הוא ב'טלית לבן" דיקא וכו' - פי על-ידי 'טלית דקדשה', בחינות 'מקיף', בחינת ה'רוח-חיים', בחינות (קהלת א, ו): "סובב סבב הולך הרוח" - נכנע 'טלית דקלפה', בחינת ה'רוח דקלפה'.

וזהו (איוב לח, יג): "לאחז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה" - פי על-ידי ה'ארבע כנפות, בחינת ה'רוח-חיים דקדשה', בחינת הארבע ראשים (עין שם בהתורה) - על-ידם "וינערו רשעים", בחינת (תהלים קמז, ו): "משפיל רשעים עדי ארץ" וכו'.

ויניקת הבוגדים והרשעים - הוא מבחינת 'פגם הבגדים', דהינו 'פגם הציצית', שהם ב'כנפי הבגד', דהינו מפגם ה'ארבעה יסודות שאחיזתן ושרשם העליון הוא בחינת 'ארבע ציצית'.

וזה פרוש (בבא-בבא עג, ג): "פסקי חדא קרנא דתכלתא דחד מניהו" [חתכתי את כנף הטלית שהיה בה תכלת, של אחד מהם].

הינו: שפסק אחת מן הציצית שלהם, שזה בחינת מה שפסק ושבד המדה רעה מאחד מ'ארבע יסודות' שהגביר והמשיך הרשע על עצמו, שהוא הצנור שלו, פי כל ה'מדות-רעות' נמשכין מ'ארבעה יסודות', ששרשם 'ארבע ציצית'.

ודיקא אחר 'ציצית מצרים', שקבלו ה'תורה' אשר שם ה'רוח-חיים' - אז נתבטל בחינת "מקצר רוח" (שמות ו, ט) - ועל-כן נזכר 'ציצית מצרים' בפרשת 'ציצית' (במדבר טו, מא), פי 'ציצית' בחינת ה'רוח-חיים' וכו'.

[לקוטי-עצות, ציצית ב - 'ציצית' הם בחינת ה'רוח-חיים דקדשה', ועל-ידם משלימין כל ה'חסרונות' על-ידי 'אנחה' ומכניעין ה'רוח-חיים דקלפה', 'רוח-סערה', 'רוח-הטמאה' ומפרישין ומגרשין הרע מן הטוב מכל המדות. ועל-ידי-זה מכניעין החולקים והרשעים, ומשפילין אותם עדי ארץ]. [תפלה ד]

סא. ח"א יד, ה - על-ידי שמשפטיטין ומשליכין מעליהם "הבגדים הצואים" (זכריה ג, ד) - נתבטלים כל המניעות והמסכים המבדילים בינם לבין הקדשה.

וזה (ישעיה נח, ג): "וכבדתו", "כבדהו בכסות נקי" (זהר יתרו צג). "כסות נקי" - הינו: להשליך "הבגדים הצואים", פי זה עקר 'כבוד השם-יתברך'.

וזה שמוכא בזהר (יתרו צג): "כסות נקי, דא פנפי מצוה" - הינו 'שכינה', הנקראת 'מצוה'. [תפלה ה]

סב. ח"א ית, ו-ז - "מאי אית לכו בהדי קרטליתא דדביתהו דרבי חנינא בן-דוסא, דעתידה לשדיא תכלתא בה לצדיקי לעלמא דאתי" (בבא-בבא עד, ג).

"לצדיקיא לעלמא דאתי" - שהצדיקים משיגים ה'תכלית', שהוא 'עלמא דאתי'.

וה'תכלית' נקרא 'תכלת' - פי ה'תכלת' מערב שחר עם לבן, והוא גון שבין שחר ולבן. וכשנתחבר שחר ולבן, כמו הפתב שהוא בחינת שחר על-גבי לבן - בודאי תחתיות האות הדבוק וקרוב להגבר שהוא לבן, במקום הדבוק והקרוב - שם הם מערבים שחר עם לבן, בבחינת 'תכלת'. ו'תחתיות האות' הוא ה'סוף' וה'תכלית'.

פי פשהסופר כותב ומעמיד הקנה והעט עם הדיו על הגבר - בודאי הדיו רחוק מהגבר מעט, עד שהסופר

מַעֲמִיק הָעֵט עִם הַדָּיו בְּתוֹךְ עֵמֶק הַנֶּגֶר, וְאֵז נִדְבֵק שְׁחָרוֹת הַדָּיו בְּעֵמֶק בְּקָרוֹב גָּדוֹל.

נִמְצָא: שֶׁהַקְּרוֹב' הוּא סוּף וְתַכְלִית, וּבִמְקוֹם הַקְּרוֹב, שֵׁם הַנֶּגֶר וְהַדָּיו מְעַרְבִים בְּבַחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית' כַּנֵּ"ל - כִּי כֵן הַדְּבָר: שֶׁהַתַּכְלִית' שֶׁהוּא 'סוּף הַמַּעֲשֶׂה, הוּא בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה וְקָרוֹב לְהַמְחַשְׁבָה, כַּנֵּ"ל.

[פְּרוֹשׁ מוֹהֲרַנִּית ז"ל בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה: כִּי 'סוּף הַמַּעֲשֶׂה' הוּא בַּחֲיֵנֵת 'שְׁחָרוֹת', וְתַחֲלֵת הַמַּחְשָׁבָה' הוּא בַּחֲיֵנֵת 'לִכְן הַעֲלִיּוֹן, פִּידוּעַ. נִמְצָא: שֶׁסוּף הַמַּעֲשֶׂה' שֶׁהוּא הַתַּכְלִית', שֶׁהוּא 'בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה' וְקָרוֹב לְהַמְחַשְׁבָה' - הוּא בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית', שֶׁהוּא 'חֲבוּר שְׁחָר וְלִבְרוּ'. (עֵינֵי עוֹד בְּפָנִים בְּאַרְכִּיּוֹת בְּאוּר מֵאֲמֵר הַחֵז"ל הַנֵּ"ל).

סג. ח"א מט, ז - וְזֶה בַּחֲיֵנֵת 'צִיצִית', הֵינוּ בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית', 'דָּאֲכִלִי כִּלְאֵי וְשִׁצִי כִּלְאֵי' (זֶה־רַב בְּרַאשִׁית נ: נא: שְׁלַח קַעֲה. פִּנְחָס רַנּו). כִּי עַל-יַדֵי הַתַּגְלּוֹת 'מַלְכוּת דִּקְדוּשָׁה' יִתְבַטֵּל 'מַלְכוּת דִּסְטֵרֵא-אֲחֵרָא'. **"אֲבָל יִשְׂרָאֵל הַדְּבוּקִים בָּהּ יִקְבְּלוּ חַיּוּתָם, וְאַתֶּם הַדְּבֻקִים בָּהּ אֲלֵקִיכֶם'** (דְּבָרִים ד, ד), שֶׁהוּא בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית', דָּאֲכִלִי כִּלְאֵי וְשִׁצִי כִּלְאֵי, אֲהִיעַל-פִּי-כֵן: **'חַיִּים כִּלְכֶם חַיִּים'** (זֶה־רַב בְּרַאשִׁית נ:).

וְזֶה בַּחֲיֵנֵת 'כִּלְאֵי' - בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית', **"דָּאֲכִלִי כִּלְאֵי וְשִׁצִי כִּלְאֵי"**. בַּחֲיֵנֵת (דְּרַמָּה ל, יא; מו, כח): **"כִּי אֶעֱשֶׂה כִּלְאֵי בְּכָל הַגּוֹיִם"**.

וְזֶה (שְׁמוּאֵל-ב יג, לט; וְעַל-פִּי רַשִׁי שֵׁם): **"וּתְכַל נֶפֶשׁ דָּוִד"**. **"נֶפֶשׁ דָּוִד"** - הִיא בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית' (עֵינֵי זֶה־רַב שְׁלַח קַעֲה: 'תַּכְלִית הוּא רָזָא דְדָוִד מִלְכָא'), **"דָּאֲכִלִי כִּלְאֵי וְשִׁצִי כִּלְאֵי"**.

וְזֶה בַּחֲיֵנֵת (פְּרֻכּוֹת ג:): **"רוּחַ צְפוֹן הִיָּתָה מְנַשְׁבֶּת בְּכַנּוּר שֶׁל דָּוִד, וְהִיָּה מְנַגֵּן"**. **"רוּחַ צְפוֹן"** - זֶה בַּחֲיֵנֵת 'דִּינִים גְּבוּרוֹת', בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית' - מִשֵּׁם הַנְּגִינָה, בְּבַחֲיֵנֵת (יִשְׁעִיָה כד, טז): **"מִכְנַף הָאָרֶץ זְמֵרַת שְׁמַעֲנוּ"** - 'מִכְנַף' דִּיקָא, בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית'. וְשֵׁם בַּחֲיֵנֵת (שְׁמוּאֵל-ב כג, א): **"נְעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל"**.

וְזֶה בַּחֲיֵנֵת ה', ד' **"לֵת עִם יו"ד. דְּלֵת"** - זֶה בַּחֲיֵנֵת 'דְּלֵת כְּנֻפּוֹת', בַּחֲיֵנֵת 'מִכְנַף הָאָרֶץ'. **"יו"ד"** - זֶה בַּחֲיֵנֵת 'עֲשֶׂרָה מִיָּנִי נְנוּנָא', בַּחֲיֵנֵת: **"זְמֵרַת שְׁמַעֲנוּ"**.

וְזֶה פְּרוֹשׁ (תַּהֲלִים יט, ו): **"לְשִׁמְשׁ שֵׁם אֱהֵל בָּהֶם"**. כִּי הַצְּדִיק' נִקְרָא 'שִׁמְשׁ' (קַהֲלָת א, ה; קְדוּשִׁין עב:). וְזִרְיַחְתּוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, הֵינוּ הַשְּׁנָתוֹ, אֵינוּ אֶלָּא עַל-

יְדֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְזֶה: **"אֱהֵל בָּהֶם"** - 'אֱהֵל', לְשׁוֹן 'זְרִיחְתּוֹ'. **"בָּהֶם"** - עַל-יַדֵי יִשְׂרָאֵל.

וּכְשִׁי-יִשְׂרָאֵל חִסְ-וְשָׁלוֹם נִכְנָסִין בְּחֻמּוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת' שֶׁל הָאֲמוֹת - אֲזִי נּוֹפֵל הַצְּדִיק מֵהַשְּׁנָתוֹ, וְנִתְחַפֶּה וְנִתְחַפֶּה הַשְּׁנָתוֹ. וּכְשִׁי-יִצְאֵין יִשְׂרָאֵל מִחֻמַּתָּן שֶׁל הָאֲמוֹת. אֲזִי: **"וְהוּא כָּחָתָן יֵצֵא מִחֻמַּתּוֹ"** (תַּהֲלִים שֵׁם) - הַצְּדִיק יִצְאֵא מִתְחַפֶּה וְהַמְכַסֶּה שֶׁהִיָּה לוֹ עַד עַכְשָׁו.

וְאֵז (שֵׁם): **"יְשִׁישׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֲרָח"** - כִּי הַצְּדִיקִים הֵם 'גְּבֻרֵי כַח עֲשִׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ' (תַּהֲלִים קג, כ), **כִּי צְרִיךְ 'הַתְּנַבְרוֹת' כִּדֵי לְרוּץ אֲרָח הַזֶּה שֶׁהִיוּ יְכוּלִים לִילָךְ בְּזִמְנֵי-הַזֶּה שֶׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל נְזוּפִים, וְעַכְשָׁו רָצִים בְּמַהֲרֵי-גָדוֹל זֶה הַדְּרָךְ.**

וְהַתְּנַבְרוֹת הַזֹּאת - הִיא בַּחֲיֵנֵת 'צִיצִית', בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית', בַּחֲיֵנֵת 'מְקִיפִים'.

וְזֶה (תַּהֲלִים יט, ז): **"מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ וְתַקּוּפָתוֹ"** - בַּחֲיֵנֵת 'מְקִיפִים'. וְעִם בַּחֲיֵנֵת 'תַּכְלִית' הַזֹּאת, מְכַלִּים וְשִׁצִים הַעֲפוּ"ם, בְּבַחֲיֵנֵת (דְּרַמָּה ל, יא; מו, כח): **"כִּי אֶעֱשֶׂה כִּלְאֵי בְּכָל הַגּוֹיִם"**.

וְזֶה (תַּהֲלִים שֵׁם): **"וְאֵין נִסְתָּר מִחֻמַּתּוֹ"**. - 'מִחֻמַּתּוֹ' - זֶה בַּחֲיֵנֵת 'כִּלְאֵי', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תַּהֲלִים נט, יד): **"כִּלְאֵי בַחֲמָה כִּלְאֵי וְאֵינְמוֹ"**.

וְזֶה טַעַם לָמָּה שׁוֹלַחַת הַכִּלְאֵי לְהַחֲתֵן 'טְלִית' - כִּי הַצְּדִיק מְקַבֵּל גְּבוּרָתוֹ עַל-יַדֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: **"לְשִׁמְשׁ שֵׁם אֱהֵל בָּהֶם"**.

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, צִיצִית ג - 'צִיצִית', הוּא בַּחֲיֵנֵת 'הַתַּגְלּוֹת מַלְכוּת דִּקְדוּשָׁה'. וְעַל-יַדֵי-זֶה נִכְנַע וְנִתְבַטֵּל 'מַלְכוּת דִּסְטֵרֵא-אֲחֵרָא'. אֲבָל יִשְׂרָאֵל הַדְּבֻקִים בְּמַלְכוּת-דִּקְדוּשָׁה, מְקַבְּלִים חַיּוּתָם מִשֵּׁם, וּמְשִׁיכִין שְׁפַע וְעֲשִׁירוֹת גָּדוֹל וּבְרֻכָה עַד בְּלֵי דַי].

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, צִיצִית ד - עַל-יַדֵי שְׁנוּהָרִין בְּמִצּוֹת צִיצִית, זֹכִיין לְתַפְלָה, וְלִתְשׁוּבָה בְּכָל לַבּוֹ, וּמִמְתִּיקִין הַדִּינִים, וְזֹכִיין שְׁיִתְגַּלוּ לוֹ 'סִתְרֵי-תּוֹרָה']. **[תַּפְלָה ו]**

סד. ח"א נד, ג - הַמּוֹנֵעִם שְׂאִין לָהֶם הַשֶּׁכֶל לְהַעֲמִיק בְּרַמְזִים' שְׁמַרְמְזוּ לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּבָר - נַעֲשֶׂה אֶצְלָם כִּלְיָה מִמִּילָא - עַל-יַדֵי שְׁנָה, וְצִיצִית וְכוּ'.

כִּי הַשְּׁנָה' וְכוּ'. וְ'צִיצִית' וְ'תַפְלִין' הֵם בַּחֲיֵנֵת 'גְּדֻלַּת מְאֹד' (תַּהֲלִים קד, א). כִּי תַפְלִין וְכוּ', וְ'צִיצִית' הוּא בַּחֲיֵנֵת הַצְּמֻצוּם, בַּחֲיֵנֵת 'מְאֹד', כִּי 'תַּכְלִית כְּרִסְיָא דְדִינָא' (זֶה־רַב שְׁלַח קַעֲה), שֶׁהוּא בַּחֲיֵנֵת 'צְמֻצוּם'.

ועל-כן ציצית קודם לתפלין, בבחינת (שירי-השירים ב, ו): "שמאלו תחת לראשי", ואחר-כך "וימינו תחבקני". כי 'שמאל' - הוא בחינת 'דין', בחינת 'צמצום', שהוא בחינת 'ציצית'. 'וימינ' - הוא בחינת 'מחין', בחינת 'תפלין'.

[לקוטי-עצות, ציצית ה - על-ידי 'מצות ציצית', ממשיכין תקון צמצום המחין, שלא יצא מחוץ לגבול, כשנגדיל דעתו להבין ה'רמזים' שהשם-יתברך מרמז לו בכל יום, על-ידי כל הדברים שבועולם, שיתקרב אליו. ועל-כן 'ציצית' קדם ל'תפלין' - כי צריכין לתקן מקדם 'צמצום המחין', שלא יצא המוח חוץ לגבול, ואחר-כך יכולין להגדיל דעתו להבין ה'רמזים' של השם-יתברך, שהיא בחינת 'תפלין']. [תפלה ז]

סה. ספורי-מעשיות, מעשה ד ממלך שגזר שמד - כשבא החכם לביתו, היה תמונה בעיני השדים: "הלא היה נשמר משור ושה, ואיך בא שיהיה נכרת הוא וזרעו"!

ענה האנוס ואמר: על-ידי נכרת, כי החוזה-פוכבים ראו, ולא ידעו מה ראו - כי 'שור' עושין מעורו תפלין, ו'שה' עושין מצמרו 'ציצית' ל'טלית' - ועל-ידיהם נכרת הוא וזרעו - כי אותן המלכים שהיו יהודים דרים במדינתם, שמלכבשין ב'טלית ותפלין, היו הולכים דרך האש, ולא היו נזוקים כלל. והוא נכרת, על-ידי שלא היו רשאים יהודים שלובשין 'טלית ותפלין', לישב במדינתו.

ועל-כן היו השור ושה שבמצלות שזחקים ממנו - כי ה'חוזה-פוכבים' ראו, ולא ידעו מה ראו, ונכרת הוא וזרעו.

עוד מצאתי קצת רמזים מהמעשה זו בקפיטל [מזמור] ה"ל (תהלים ב): "ננתקה את מוסרותימו" - מוסרות' הם של 'עור', בחינת 'תפלין'. "עבותימו" - 'עבות' הם 'חבלים', בחינת 'ציצית', כמו שדרשו רז"ל (עבודה-זרה ג) פסוק זה על 'ציצית ותפלין'. "יושב בשמים ישחק" - כי השור ושה שבשמים שחקו ממנו.

"עבדו" - זה 'ציצית'. "ביראה" - זה 'תפלין'. (ענין בפנים שאר הרמזים).

סו. ספר-המדות, עניני 'ציצית' - [א] בעוון ציצית, בנים מתים כשהם קטנים (בנים נו). [ב] 'אמירת פרשת ציצית' במסירות-נפש וביראה גדולה, גם 'הלבשת-ערומים' - על-ידי

זה זוכה ל'בנים-זכרים' (בנים פה). [ג] המזלזל ב'מצות ציצית', אינו זוכה לקבורה (בגדים ח"ב ד). [ד] סגלה לחולה, להסתכל על הציצית (סגלה ח"ב יא).

סז. שיח-שו"ת-קדש - רבנו אמר פעם לרבי נפתלי: "אף על פי ששמך 'נפתלי' שהוא אותיות 'תפלין' אף על פי כן ענינה הוא 'ציצית', ואכן היה רבי נפתלי מהדר מאד במצוה זו, ופעם כשנקרע לו חוט אחד מצציותיו לא יז ממקומו עד שתקן את הציצית.

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם" (במדבר טו, לט)

סח. ח"א ז, ד - עקר הנאוף תלוי בעינים, כמו שאמרו (ברכות יב: סוטה ט:): "שמשון הלך אחר עיניו", וכמו שכתוב (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם".

סט. ח"א לו, ב - בשביל זה דרשו חז"ל (ברכות יב:) על פסוק: "אחרי לבבכם" וכו' (במדבר טו, לט) - "אחרי לבבכם" זהו מינות, 'ואחרי עיניכם' זו נאוף". גם "שמשון הלך אחר עיניו" (שם, וסוטה ט:), גם 'בלעם' נקרא "שתם העין" (במדבר כד, ג), מחמת שהוא כלליות מדה רעה של מדות רעות של השבעים לשון.

ע. ח"א קנח - איתא בגמרא (יומא סט:) לענין היצירה-הרע דעברה, דהינו של תאות המשגל: "כחלינהו לעינה ושבקוהו" [סמו עיניו בכחול, והשאירו אותו]. נמצא: שאף-על-פי שסמו עיני היצירה-הרע של נאוף, אף-על-פי-כן נשארה.

וזה בחינת מה שנמצא לפעמים באנשים הפשדים קצת - שמחמת שנוגע יראת-השם בלבבו, הוא משפיל עיניו ואינו מסתכל בנשים, ואף-על-פי-כן הוא גונב את העין כלאחר-יד, ומסתכל מן הצד.

והוא בחינת: "כחלינהו לעינה דיצרא" - שמסמא עיני היצירה-הרע. שרוצה להסתכל, והוא מסמא עיניו על-ידי שמונע עצמו מלהסתכל, ואף-על-פי-כן נשארה היצירה-הרע, כי מסתכל מן הצד כלאחר-יד.

עא. ח"ב עב - על ידי פרישות וקדשת המנהיג האמתי, הוא יכול לחזות ולהסתכל בכל אחד מישראל, ולחלק הגדלה לכל אחד, על ידי ההסתכלות לבד.

ועל פן משה רבנו' שהיה קדוש ופרוש גדול מאד על פי הדבור, היה יכול לחזות ולהסתכל בישראל, ולחלק להם הגדלה על ידי זה, פי עקר ההסתכלות הנ"ל היא על ידי קדשה ופרישות מתאוה זו. פי תאוה הזאת היא בחינת 'פגם העינים', כמו שפיתוב (במדבר טו, לט): "ולא תתורו וכו' ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם".

ועל פן צריך לקדש עצמו ביותר בפרישות גדול מזאת התאוה, ואז יש לו עינים זפים לחזות ולהסתכל ולתן הגדלה לכל אחד פראוי לו על ידי ההסתכלות לבד, ואז דוקא הוא יכול להיות מנהיג ישראל.

וכשאין לישראל מנהיג ו'משגיח' בזה - באמת כל העולם מערב ומבלבל, וכל הרוצה לטל את השם נוטל, כמו שמתנהג עכשו בעוונותינו הרבים.

פי ישראל, צריכין שיהיה עליהם 'משגיח', שישגיח ויראה בהם שיעמד כל אחד על מקומו הראוי לו באמת, והמשגיח הזה יהיה פרוש וקדוש גדול, בבחינת קדשת ופרישות משה, ואז יכול להנהיג את ישראל לתן לכל אחד גדלה פראוי לו על ידי ההסתכלות לבד.

עב. שיחות הר"ן קו - יש חכם שהוא חכם אפלו בחכמות התורה, ואין לו אמונה בהשם, ונקראים "בעלי ראתן" (כתובת עז):

פי חכמה אמיתית דהינו עם 'אמונה', נקרא 'ראיה', כמו שפיתוב (קהלת א, טז): "ולבי ראה חכמה" וכו'. ולעמית זה החכמים שאין להם אמונה, נקראים "בעלי ראתן", "שיש להם שרץ במחם" (רש"י שם), הינו שיש להם טמאה וכפירה במחם. - וצריכין להרחיק מאנשים אלו אפלו משכונתם, פי הבל פיהם מזיק לאדם פשוט שיפל לתאות נאוף.

ועל פן הם נואפים, פי נאוף תלוי בעינים. פי 'חכמת אמת' שהיא בחינת 'ראיה', בחינת 'עינים',

נאמר (איוב לא, א): "ברית פרתי לעיני" וכו'. אבל ה'בעלי ראתן' הם נואפים.

וזה שדרשו רז"ל (ברכות יב: על במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם זהו מינות, ואחרי עיניכם זהו נאוף", פי זה תלוי בזה כנ"ל. ועל ידי חכמה עם אמונה נצול.

עג. ספר המדות, עניני 'שמירת עינים' - [א] המסתכל בעקבה של אשה ובאשתו נדה, הוי לה בנים שאינם מהגנים (בנים טז). [ב] על ידי עינים, הלב מתאוה (הרחורים כג). [ג] 'תאות נאוף' אינו נרחק מן האדם, אלא על ידי הרחקת ראות העין והמחשבה (נאוף ט). [ד] מי שאין מסתכל על נשים, זוכה שזרעו יחברו פרושים על התורה (נאוף ח"ב יט; ספר ח"ב ה).

"אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" (במדבר טו, מא)

עד. ח"א ח, ט - נמצא לעיל בפסוק (במדבר טו, לח): "ועשו להם ציצת".

הכטרת פרשת שלח

"ונתתם לי אות אמת; והחיתם את אני ואת אמי; את תקות חוט השני הזה תקשרי בחלון" (יהושעב, יב'ג'יח)

עה. ח"א נג, א-ג - יש 'פנים דקדשה', 'אנפין' נהורין, בחינת 'חיים', כמו שפיתוב (משלי טז, טז): "באור פני מלך חיים" וכו'. ויש 'פנים דסטר' אחרא, 'אנפין חשוכין', 'מרה שחורה', 'עבודת' אלילים וכו'.

ואלו בני אדם הנופלים בתאות ממון, ואינם מאמינים שהקדוש ברוך הוא יכול לפרנס האדם בסבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות, והם "אזכלי לחם בעצבון" (על פי תהלים קכז, ב), כמו שפיתוב (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה", ועצבות הוא 'מרה שחורה' - אלו בני אדם נקשרים ב'פנים דסטר' אחרא, "אלקים אחרים" (שמות כ, ב), 'חשך', בחינת 'מיתה' וכו'.

"ולא קמה עוד רוח באיש" (יהושע ב, יא)

עו. ח"א יט, ג - ה'רוח־שטות' נתבטל על־ידי 'רוח־הקדש'. וְזֶה בַּחֲנִינָת 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'רוח־הקדש', בְּבַחֲנִינָת (יהושע ב, יא): **"ולא קמה עוד רוח באיש"** (כמו שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל זְבָחִים קטז).

וְיִזְוֶסֶף, עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה לוֹ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוּן־הַקְּדֹשׁ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מו, יב): **"כִּי פִי הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם" - "בְּלִשׁוֹן הַקְּדֹשׁ"** (רש"י; בְּרֵאשִׁית־דָּבָר צג, י; תַּרְגוּם יוֹנָתָן), עַל־כֵּן כְּתוּב בּוֹ (שָׁם מ"א, לח): **"הִנְמַצָּא כְּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ"**.

"רוח אלקים" - הינו 'תקון־הברית', בבחינת: **"ולא קמה עוד רוח באיש"** - כִּי בְּלִשׁוֹן־הַקְּדֹשׁ תְּלוּי 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית'.

עז. ח"א נז, ח - "לקרא כלם בשם ה'" (צפניה ג, ט), אִי־אֶפְשֶׁר אֲלֵא עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת־בְּרִית', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת (יהושע ב, יא): **"ולא קמה עוד רוח באיש"**.

עת. ח"א נט, ד - על־ידי 'תקון כלליות הגידין', נִתְרֻמַּם ה'מִחוּץ', בְּבַחֲנִינָת (דְּבָרִים לב, יא): **"כִּנְשֵׁר יַעִיר קִנּוּ"**, "נִשְׂרָא דָא רוּחָא" (תְּקוּנַת־זֶהר נג), שֶׁהוּא 'כְּלָלִיּוֹת־הַגִּידִין', בַּחֲנִינָת (יהושע ב, יא): **"ולא קמה עוד רוח באיש"**. "יַעִיר קִנּוּ" (דְּבָרִים שָׁם) - שֶׁהוּא מְעוּרָר "קִנָּה חֲכָמָה קִנָּה בִּינָה" (מְשָׁלֵי ד, ה), מְבַחֲנִינָת 'שְׁנָה'.

אֲבָל אֵלּוּ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמִּשְׁאֵם וּמִתְנַם בְּאִמוּנָה - הֵם דְּבָקִים בְּ'אִוְר־הַפְּנִים דְּקִדְשָׁה'. כִּי "אִין אִמוּנָה בְּלֵא אַמְת" (זֶהר בְּלֵק קצח:), וְ'אַמְת' הוּא 'אִוְר־הַפְּנִים', כִּידוּעַ.

וְזֶה כְּשֶׁבִקְשָׁה 'רָחֵב' סִימָנָא דְחַיִּי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יהושע ב, יג): **"וְהַחַיִּיתֶם אֶת אָבִי וְאִמִּי" וְכוּ' - אַמְרָה:** (שָׁם שָׁם, יב): **"וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אַמְת"**. כִּי 'אַמְת' הוּא בַּחֲנִינָת 'חַיִּים'.

וְאָמְרוּ לָהּ (שָׁם שָׁם, יח): "את תקנת חוט השני תקשרי לך". 'תְּקוּנָה' זֶה בַּחֲנִינָת 'אִמוּנָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יְרֵמְיָה ל"א טז): **"וַיֵּשׁ תְּקוּנָה לְאַחֲרֵיתֶךָ"**. וְ'אִמוּנָה' הִיא 'אַחֲרִית הַיָּמִים', כִּי עַל־יָהּ עוֹמְדִים כָּל הַמְּדוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִכּוֹת כד): **"בָּא חֲבָקוּק וְהֵעֵמִידוּן עַל אַחַת" וְכוּ'.**

וְ"חוט השני", זֶה בַּחֲנִינָת 'זְרִיחַת אִוְר־הַפְּנִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ל): [וְאַחַר יֵצֵא אֲחִיו אֲשֶׁר עַל יָדוֹ הַשְּׁנַי] **"וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זֶרַח" וְכוּ'.**

כִּי "הַחֲשֵׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ, וְעַל־יָד יִזְרַח ה'" (ישעיה ס, ב). כִּי 'חֲשֵׁךְ' הוּא בַּחֲנִינָת "בְּעֶצְבוֹן" (בְּרֵאשִׁית ג, יז), 'דְּאֵגַת וְתֵאוֹת הַפְּרִנְסָה', צַעַר "כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה" (פְּסָחִים קיח), אֲנַפְיִין־חֲשׂוּכִין, עֲבוּדָה־זָרָה. **"וְעַל־יָד יִזְרַח ה'" - אִמוּנָת אֱלֹקוֹת, 'אִוְר־הַפְּנִים' - בַּחֲנִינָת "חוט השני".**

לקוטי תפלות על התורה - פרשת שלח

תפלות בענין: מצות חלה | מצות ציצית

☉ [ב] לקוטי־תפלות ח"א ז ☉
(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א ז, וְ'אֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים' - לְעִיל אוֹת נדנ"ט)
"וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי בְּגָדֵיהֶם" (בַּמִּדְבָּר טו, לח)
- **מצות 'ציצית'** -

☉ [א] לקוטי־תפלות ח"א נה ☉
(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א נה, אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר' - לְעִיל אוֹת נד)
"רֵאשִׁית עֲרוֹסַתְכֶם חֲלָה תְרִימוּ תְרוֹמָה" (בַּמִּדְבָּר טו, ב)
- **מצות 'חלה'** -

וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הָרַבִּים לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּרִית־קְדֹשׁ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהַצִּילֵנוּ אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, מִכָּל מִיַּנִּי פָגַם שֶׁל גְּאוּף חֲסִי־שְׁלוֹם, הֵן בְּרֵאִיָּה, הֵן בְּמַחֲשָׁבָה בְּדַבּוּר וּבְמַעֲשָׂה, וּבְכָל הַחֲמֻשָּׁה חוֹשִׁים, בְּכָלֶם תִּשְׁמְרֵנוּ וְתַצִּילֵנוּ

וְנִזְכָּה לְקַיֵּם מִצְוֹת חֲלָה בְּשְׁלֵמוֹת, וְלֹא נִכְשַׁל לְעוֹלָם וְלֹא יִבֵּא לְתוֹךְ פִּינוּ לְעוֹלָם, עִסָּה שֶׁלֹּא הִרְמָה חֲלָתָהּ. וְתִבֵּיא לָנוּ מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ מִהֲרָה, וְנָשׁוּב לְאֶרְצֵנוּ בְּקִרְוָה, וְשָׁם נִזְכָּה לְקַיֵּם מִצְוֹת נְתִינָת חֲלָה טְהוֹרָה לְכַהֵן, בְּשְׁלֵמוֹת גְּמוּר בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָּה.

☪ [ד] לקוטי תפלות ח"א ח ☪

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א ת, 'ראיתי מנורת זָהָב' - לעיל אות ס)
 "ועשו להם ציצת על פנפי בגדיהם" (במדבר טו, לח)
 - מצות 'ציצית' -

וּתְעַזְרֵנוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת צִיצִית כְּתוּבָה
 בְּשִׁלְמוֹת, בְּכָל פְּרֻטִיָּה
 וְדְקֻדְקִיָּה וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ,
 וּבְכוּנָה שְׁלֵמָה פְּרָאוּי, וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה
 גְּדוֹלָה.

בְּאִפֶּן שְׁנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ הַרוּח־חַיִּים
 דְּקֻדְשָׁה עַל-יְדֵי מִצְוֹת צִיצִית,
 לְמַלְאֵת כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת שְׁחָסַר לָנוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחָנִיּוֹת, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ. "וְתֵאָחֲזוּ בְּכַנְפוֹת
 הָאָרֶץ וְתִנְעֵר רְשָׁעִים מִמֶּנָּה". וְתִשְׁבַּר,
 וְתִמְנַר, וְתִכְנִיעַ, וְתִשְׁפִּיל, אֶת אִישׁ צַר
 וְאוֹיֵב, הוּא "עֲשׂוּ אִישׁ שְׁעִיר", וְתוֹצִיא
 בְּלִעּוֹ מִפִּי.

מְחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, הַחֲיִינוּ
 וְקִיַּמְנוּ בְּאוֹר פְּנִיָּה, וְתֵן לָנוּ כַּח
 לְהַמְשִׁיךְ הַרוּח־חַיִּים דְּקֻדְשָׁה עַל-יְדֵי
 אֲנַחוּתֵינוּ, לְמַלְאֵת כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ
 לְטוֹבָה, שְׁנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ תָּמִיד כָּל יְמֵי
 חַיֵּינוּ, וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת סוֹר מִרַע בְּאַמֶּת,
 וְלַעֲשׂוֹת הַטוֹב בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד, אֲנַחְנוּ
 וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

☪ [ה] לקוטי תפלות ח"א יד ☪

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א יד, 'להמשיך שלום בעולם' - לעיל אות סא)
 "ועשו להם ציצת על פנפי בגדיהם" (במדבר טו, לח)
 - מצות 'ציצית' -

אָנָּה ה', חִמַּל עָלַי, רַחַם עָלַי, וּמָלָא
 מִשְׁאֲלוֹתַי בְּרַחֲמִים. וּמָחַל לִי
 עַל-כָּל עֲוֹנוֹתַי. וְצוּה לְהַפְשִׁיט מֵעָלַי כָּל
 הַבְּגָדִים-הַצּוֹאִים, וְהַלְבִּישְׁנִי בְּבָגְדִים נְקִיִּים,
 בְּבָגְדִים טְהוֹרִים וְקְדוּשִׁים.

מִכָּל מִינֵי פְגַמ־הַבְּרִית. רַק תְּעַזְרֵנוּ לְהִיּוֹת
 קְדוּשִׁים וְטְהוֹרִים בְּכֻלָּם, וְנִזְכָּה לְקֻדְשׁתִּי
 הַבְּרִית בְּאַמֶּת כְּרְצוֹנְךָ הַטוֹב, וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ
 תִּסְתִּירֵנוּ.

וּתְזַכְּנוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת צִיצִית פְּרָאוּי, בְּכָל
 פְּרֻטִיָּה וְדְקֻדְקִיָּה וּכְוֹנֹתֶיהָ,
 וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ.

וְעַל-יְדֵי כְּנָפֵי הַצִּיצִית הַקְּדוּשִׁים, תִּגַּן
 עָלֵינוּ וְתַצִּיל אוֹתָנוּ מִכָּל מִינֵי
 פְגַמ־הַבְּרִית, וְתִזְכְּנוּ לְהַתְקַדֵּשׁ בְּקֻדְשְׁתְּךָ
 תָּמִיד.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תַצִּיל אוֹתָנוּ מֵעַצַּת הַנְּחָשׁ,
 מֵעַצַּת הַמַּפְתִּים וְהַמְּסִיתִים
 וְהַמְּדִיחִים מִדֶּרֶךְ הָאֱמֶת, בְּכוּנָה לְהִרַע אוֹ
 שְׁלֵא בְכוּנָה. וְנִזְכָּה לְקַבֵּל וְלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
 אוֹר הַשֶּׁכֶל הָאֱמֶת שֶׁל צְדִיקֵי-אֱמֶת, עַל-יְדֵי
 שְׁנִזְכָּה לְקַבֵּל וְלְקַיֵּם עֲצוֹת טוֹבוֹת וְאֱמֶתִיּוֹת
 שְׁלָהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְאֱמֶת, וְלֹא יֵצֵא
 דְּבַר שֶׁקֶר מִפִּינוּ לְעוֹלָם.

☪ [ג] תפלות ותחנונים ☪

השְׁמֵטָה לְתַפְלָה הַנ"ל ח"א ז

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א ז, 'ואלה המשפטים' - לעיל אות נחנט)
 "ועשו להם ציצת על פנפי בגדיהם" (במדבר טו, לח)
 - מצות 'ציצית' -

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּכֵינוּ וְאַלֵּכֵי
 אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּרְחַם עָלֵינוּ, וְתִזְמִין לָנוּ
 פְּרִנְסַתְנוּ וְלַחֲמֵנוּ בְּרוּחַ וּבְכַבּוֹד, בְּלִי שׁוֹם
 טְרָדָא וַיִּגְיעָה וְדֹאגָה כָּלֵל.

כִּי אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ: "שֶׁעַל-יְדֵי פְגַמ־
 הַבְּרִית חֲסִי וְשָׁלוֹם, בָּא הָעֵדֶר הַפְּרִנְסָה
 וְהַלָּחֵם חֲסִי וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי בְעַד
 אֲשֶׁה זֹנָה עַד כִּפּוּר לָחֵם" - אָבֵל עַל-יְדֵי
 מִצְוֹת צִיצִית, נִצּוֹלִין מִפְּגַמ־הַבְּרִית, וְזוֹכִין
 לְפְרִנְסָה-דְּקֻדְשָׁה.

וְהָיָה בְּעֶזְרִי, וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַיֵּם מִצְוֹת צִיצִית כְּרֵאוּי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וּכְשֵׁם שְׂאֲנֵי מִתְכַּפֶּסֶה בְּטַלִּית בְּעוֹלָם־הַזֶּה, כִּן תִּלְבִּישׁ לְמַעַלָּה אֶת נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי, בְּטַלִּית נְאֻה וּבַחֲלוּקָא דְרַבָּנָן, בְּבִגְדִים נְקִיִּים וּלְבָנִים. וַיְקִים בִּי מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים, וְשֶׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אַל יִחָסֵר".

⊗ [ו] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א מט ⊗
 (על-פי לקוטי־מוהר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם' - לעיל אות טז)
 "וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם" (במדבר טו, לח)
 - מִצְוֹת 'צִיצִית' -

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַיֵּם מִצְוֹת צִיצִית בַּשְּׁלֵמוֹת, בְּכָל פְּרֻטִיָּה וְדְקְדוּקִיָּה וּכְוֹנֹתִיָּה, וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ, וּבְלִב־טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה.

וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שֶׁתְּהֵא חֲשׂוּבָה מִצְוֹת צִיצִית שְׂאֲנֵי עוֹשִׂין מִצְמֵר־לְבָן, כְּאֵלוֹ קִיּוּמֵנוּ גַם מִצְוֹת תְּכֵלֶת שְׁבַצִּיצִית.

כִּי גָלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ: שֶׁרְצוּנֵנוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְאֲנִי חֹפְצִים וּמִתְנַעֲנְעִים לְקַיֵּם מִצְוֹת תְּכֵלֶת שְׁבַצִּיצִית. וְאִם הָיִינוּ זוֹכִים לְמַצֵּא תְּכֵלֶת לְצִיצִית, הָיִינוּ מְפָזְרִים הוֹן רַב כְּדֵי לְקַיֵּם הַמִּצְוָה בַּשְּׁלֵמוֹת. אֲךָ בְּעוֹנֹתֵינוּ־הַרְבִּים חָרַב בֵּית־מִקְדָּשְׁנוּ, וְנִתְעַלַּם הַחֲלָזוֹן בְּעוֹנֹתֵינוּ, וּמֵאֵז וְהִלָּאָה אֵין אֲנִי זוֹכִים לְקַיֵּם מִצְוֹתֶךָ בַּשְּׁלֵמוֹת.

עַל־כֵּן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שֶׁתְּהֵא חֲשׂוּבָה מִצְוֹת צִיצִית לְבָן לְפָנֶיךָ, כְּאֵלוֹ קִיּוּמֵנוּ מִצְוֹת תְּכֵלֶת שְׁבַצִּיצִית, וְרַחֵם עָלֵינוּ, וּבְנֵה עֵידֶךָ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְהִבִּיאֵנוּ לְשָׁלוֹם לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְזַכְּנֵנוּ שִׂיחָזֵר וַיִּתְגַּלֶּה הַחֲלָזוֹן, וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִצְוֹת תְּכֵלֶת שְׁבַצִּיצִית.

וְעַל־יְדֵי־יָזָה תְּכַלֶּה, וּתְשַׁבֵּר, וּתְעַקֵּר, וּתְמַגֵּר, מַלְכוּת הַרְשָׁעָה מִן הָעוֹלָם, וַיְקִים מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "כִּלְהַ בַּחֲמָה כִּלְהַ וְאִינְמוּ, וַיְדַעַו בִּי אֲלֻכִים מִשַׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה".

וְתַזְכְּנֵנוּ אוֹתֵנוּ וְאֵת כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בָּךְ תָּמִיד, וּלְקַבֵּל עָלֵינוּ אֵת עַל מַלְכוּתְךָ בְּאַהֲבָה. וְתִמְשִׁיךְ וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ חַיִּים אֲרָפִים טוֹבִים וְקַיִמִים, וַיְקִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְאַתֶּם הַדְּבֻקִים בְּה' אֲלֻכֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם".

וְתִמְתִּיק וְתִבְטַל כָּל הַדֵּינִים מֵעָלֵינוּ, וּמַעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְעִשְׂרֵרוֹת דְּקֻדְשָׁה, וַיְקִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְהִרִיקְתִּי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלֵי דֵי".

⊗ [ז] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א נד ⊗
 (על-פי לקוטי־מוהר"ן ח"א נד, 'זיהי מקץ - זכרון' - לעיל אות טז)
 "וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם" (במדבר טו, לח)
 - מִצְוֹת 'צִיצִית' -

וְתַעֲזָרְנִי וְתַזְכְּנֵי לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם מִצְוֹת צִיצִית, וְתַפְלִין, וְקַרְיַאת־שְׁמַע, וְתַפְלָה - בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, בְּלִב טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה וּבְמִסִּירַת נַפְשׁ, בְּקֻדְשָׁה וּבְטַהֲרָה וּבְכּוֹנֵנָה גְדוֹלָה וְעִצּוּמָה, עִם כָּל פְּרֻטִיָּהם וְדְקְדוּקִיָּהם וּכְוֹנֹתִיָּהם וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהֶם.

הַלִּימוּד וְהַתְּפִלָּה בַּגְּלִיזוֹן הַזֶּה
 יְהֵא לְטוֹבַת וְלַעֲלִיּוֹת נִשְׁמַת אִישׁ צַדִּיק תָּמִיד
תְּרַח"ג מוהר"ר אַהֲרֹן גְּרִישׁוֹן מִנְחָם
ב"ר אַפְרַיִם שְׁמוּאֵל זצ"ל
 נִלְב"ע ח' אֲלוּל תַּשַּׁע"ח לַפ"ק - תַּנְצַב"ה